

Tradenomin tutkinto ja tulevaisuuden työelämän tarpeet

LAHDEN
AMMATTIKORKEAKOULU
Liiketalous
Liiketalouden koulutusohjelma
Markkinointi/Taloushallinto
Opinnäytetyö
Syksy 2015
Markus Heinonen ja Samuli Kulju

Lahden ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma

HEINONEN, MARKUS

KULJU, SAMULI:

Markkinoinnin/Taloushallinnon opinnäytetyö, 62 sivua, 10 liitesivua

Tradenomin tutkinto ja tulevaisuuden
työelämän tarpeet

Syksy 2015

TIIVISTELMÄ

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, kuinka hyvin Lahden ammattikorkeakoulun tradenomitutkinto valmisti opiskelijat työelämään ja kuinka koulutusta tulisi kehittää tulevaisuudessa. Tutkimuksessa selvitettiin myös kuinka hyvin valmistuneet tradenomit ovat työllistyneet ja kuinka hyvin heidän työnsä vastaa tutkintoa.

Tutkimus rajattiin koskemaan vuosina 2009—2011 Lahden ammattikorkeakoulusta valmistuneita tradenomeja, jotta tutkittavilla olisi jo muutama vuosi kokemusta työelämästä ja kuitenkin vielä koulutusmuistissa. Rajaus tarkennettiin liiketalouden nuorten koulutusohjelman suomenkielisen linjan tradenomeihin, jotta kaikilla tutkittavilla olisi koulutuksen kannalta samat lähtökohdat.

Tutkimuksessa perehdytään tradenomin tutkintoon ja sen suorittamiseen Lahden ammattikorkeakoulussa. Lisäksi perehdytään työelämän nykytilanteeseen ja sen mahdollisiin muutoksiin tulevaisuudessa.

Tutkimus toteutettiin kvantitatiivisena eli määrällisenä tutkimuksena. Kysely suoritettiin 2015 syys—lokakuussa webropol verkkoalustalla ja se lähetettiin kohderyhmälle sähköpostitse. Yhteensä kysely lähetettiin 384 henkilölle ja vastauksia saatiin 75 kappaletta.

Tutkimustulosten mukaan Lahden ammattikorkeakoulu valmisti opiskelijat hyvin työelämään. Tutkittavien työllisyysaste vastasi yleistä työllisyystilannetta ja he olivat pääasiallisesti sijoittuneet oman alan työtehtäviin. Tulosten mukaan koulutusta tulisi kehittää käytännönläheisempään suuntaan.

Tutkimuksen tuloksia voidaan hyödyntää Lahden ammattikorkeakoulun tradenomitutkinnon kehittämisessä. Tulosten avulla saadaan koulutusta kehitettyä enemmän työelämän vaatimuksien mukaiseksi.

Avainsanat: tradenomi, koulutus, työllistyminen

Lahti University of Applied Sciences
Degree Programme in Business Studies

HEINONEN, MARKUS:
KULJU, SAMULI

Bachelor of Business Administration
degree and the needs of future
working environment

Bachelor's Thesis in
Marketing / Finance

62 pages
10 pages of appendices

Autumn 2015

ABSTRACT

The scope of the thesis was limited to Bachelors of Business Administration graduated from Lahti University of Applied Sciences in 2009-2011, so that the examinees would have few years of working experience and still have education in memory. The scope was specified to Finnish youth program of business administration, so that all of the examinees would have same kind of education bases.

The theoretical part includes information about the Bachelor of Business Administration degree and more specifically of the degree in Lahti University of Applied Sciences. It also has information about the current working environment and the possible changes to it in the future.

Quantitative research methods were used in this study. The inquiry was done in September/October 2015 on a Webropol internet survey base and it was sent to the examinees email addresses. By total the inquiry was sent to 384 people, which of 75 answered.

According to the results, Lahti University of Applied Sciences prepared the students well for the working life. The employment rate of the examinees was correlated to the current overall employment rate and they were mainly working in jobs corresponding their studies. Results also show that the education should be more practical than what it currently is.

The results can be used to improve the education of Bachelor of Business Administration studies in Lahti University of Applied Sciences. With the results the education can be improved to reflect the current needs of working life.

Key words: Bachelor of business administration, education, employment

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
1.1	Taustaa	5
1.2	Tutkimuksen tavoitteet	5
1.3	Tutkimusmenetelmät ja lähdeaineisto	6
1.4	Rakenne	7
2	TYÖELÄMÄN KEHITYS	8
2.1	Työn määritelmä	8
2.2	Työmarkkinoiden nykytilanne	10
2.3	Työelämän muutokset	11
2.4	Katsaus tulevaisuuteen	14
2.5	Tradenomien työtilanne	17
3	TRADENOMIN TUTKINTO	22
3.1	Ammattikorkeakoulu	22
3.2	Tradenomin tutkinnon sisältö	23
3.3	Suurimmat tradenomien kouluttajat Suomessa	24
3.4	Lahden ammattikorkeakoulun tradenomin koulutus 2007–2013	27
3.5	Jatkokoulutusvaihtoehdot	31
4	KYSELYTUTKIMUS LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULUN TRADENOMEILLE	33
4.1	Tutkimuksen rajaus, menetelmät ja tavoitteet	33
4.2	Kysely	33
4.3	Tutkimuksen tulokset	35
4.3.1	Perustiedot	35
4.3.2	Koulutus	38
4.3.3	Työelämä	43
4.3.4	Koulutuksen kehittäminen	47
4.4	Tutkimustuloksien yhteenveto	49
4.5	Johtopäätöksiä ja kehitysehdotuksia	50
4.6	Tutkimuksen luotettavuus	53
5	YHTEENVETO	55
	LÄHTEET	57

LIITTEET

1 JOHDANTO

1.1 Taustaa

Tradenomien työelämän vaatimukset ovat muuttuneet vuosien mittaan. Koulutus ei välttämättä ole aina pysynyt kehityksen matkassa mukana ja ajoittain se ei enään vastaa niitä vaatimuksia, joita nykypäivän työelämä asettaa. Tulevaisuutta pitäisi pystyä ennakoimaan ja pyrkiä kehittämään koulutusta ennakoivasti tulevaisuuden tarpeita silmällä pitäen. On tärkeää, että koulutuksessa opetetut asiat ovat oikeasti niitä, mitä työelämään siirryttäessä tarvitaan.

Tutkimuksen toimeksiantaja on Lahden ammattikorkeakoulun liiketalouden ala ja sen toteuttaa kaksi Lahden ammattikorkeakoulun liiketalouden alan opiskelijaa. Tutkimuksessa selvitetään Lahden ammattikorkeakoulusta valmistuneiden tradenomien mietteitä siitä, miten oppilaitos valmisti heidät työelämään ja mitä he jäivät koulutukselta kaipaamaan.

Lahden ammattikorkeakoulussa voi opiskella seuraavilla koulutusaloilla: Muotoilu- ja taideinstituutti, tekniikan ala, liiketalouden ala, sosiaali- ja terveysala, matkailun ala. Jokaisessa koulutusalassa on lisäksi runsaasti eri suuntautumisvaihtoehtoja.

Lahden ammattikorkeakoulu tarjoaa mahdollisuuden ylempään ammattikorkeakoulututkintoon. Opintoja voi suorittaa päivä- tai iltapointoina ja myös suoraan työelämässä. Opintoihin kuuluu myös paljon yhteistyötä yritysten kanssa. Toimeksiantoja ja oppimishaasteita saadaan yrityksiltä projektien muodossa.

1.2 Tutkimuksen tavoitteet

Tämän tutkimuksen tavoitteena on selvittää kuinka hyvin Lahden ammattikorkeakoulu valmisti vuonna 2009–2011 valmistuneita nuorten koulutusohjelman suomenkielisen linjan tradenomeja työelämään. Samalla pyritään selvittämään, kuinka hyödylliseksi he kokivat koulutuksen

työllistymisen kannalta ja miten tutkinto on vaikuttanut nykyiseen työtilanteeseen. Tutkimus pyrkii myös selvittämään kuinka koulutusta voitaisiin kehittää tulevaisuudessa vastaamaan työelämän tarpeita ja mihin asioihin koulutuksessa tulisi keskittyä.

Tutkimuksen pääongelmat:

- Kuinka hyvin Lahden ammattikorkeakoulun tradenomitutkinto valmisti opiskelijat työelämään
- Kuinka hyvin valmistuneet tradenomit ovat työllistyneet ja kuinka hyvin työ vastaa tutkintoa
- Miten koulutusta tulisi kehittää vastaamaan tulevaisuuden tarpeita ja mihin asioihin koulutuksessa tulisi keskittyä

Tutkimus on rajattu koskemaan Lahden ammattikorkeakoulun nuorten koulutusohjelman liiketalouden alan suomenkielisen linjan tradenomeja. Valmistumisvuosiksi valittiin 2009–2011, koska tällöin vastaajat ovat ehtineet jo hankkia työkokemusta tai jatkokoulutusta ja täten heillä on valmiuksia arvioida koulutuksen hyötyjä ja puutteita.

1.3 Tutkimusmenetelmät ja lähdeaineisto

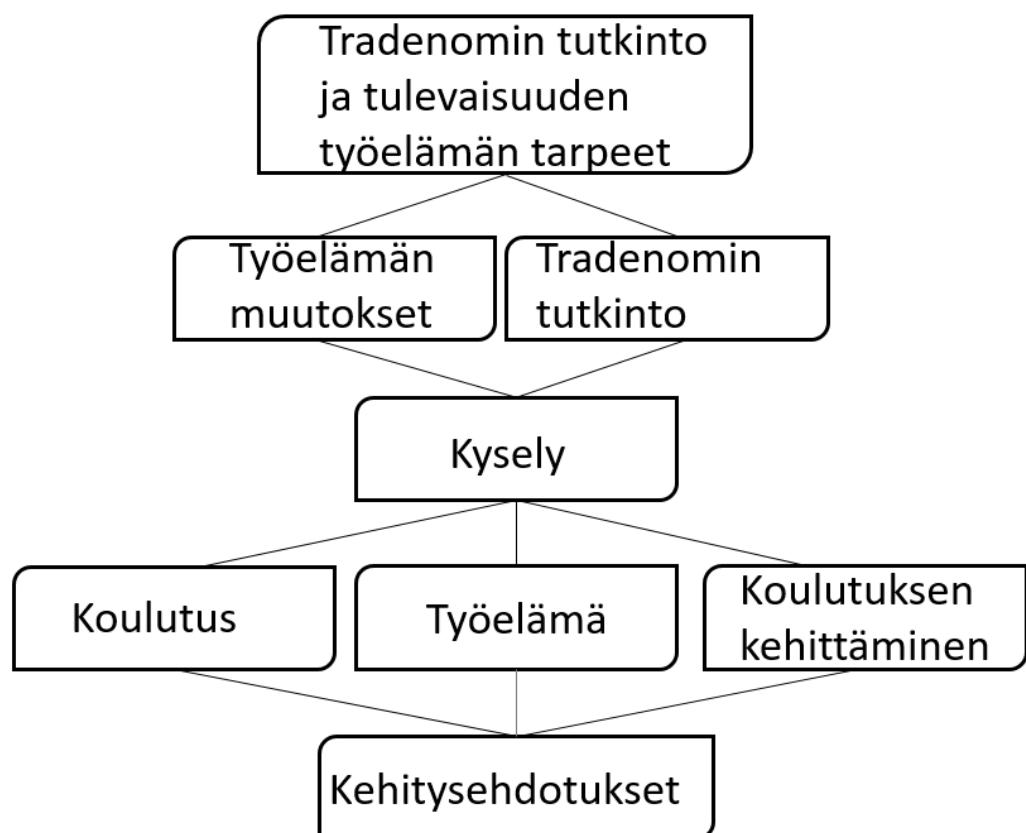
Tutkimuksessa perehdytään nykyiseen työmarkkinatilanteeseen, tradenomitutkintoon ja tradenomien työllisyystilanteeseen. Kysely teetettiin Webropol-verkkokyselynä ja vastaajat koostuivat Lahden ammattikorkeakoulusta vuosina 2009–2011 valmistuneista liiketalouden alan nuorten koulutusohjelman suomenkielisen linjan tradenomeista.

Teoriapohjan lähdemateriaaleina on käytetty kirjallisia- ja verkkolähteitä. Lähteet koostuivat työelämän asiantuntijoiden kirjoittamista kirjoista, tieteellisistä artikkeleista ja aikaisemmista aihetta koskevista tutkimuksista. Lisäksi lähteenä on käytetty Tradenomiliiton edustajan kanssa käytyä sähköpostikeskustelua koskien tradenomin tutkintoa ja tradenomien nykytilannetta.

Tutkimus toteutetaan kvantitatiivisena eli määrällisenä tutkimuksena kyselyn muodossa. Kysely on tehty Webropol verkkoalustalla ja se lähetetään vastaajien opiskeluaikoina ilmoittamiin sähköpostiosoitteisiin. Kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä kuvaa ja tulkitsee ilmiöitä mitaten numeerista aineistoa. Määrällinen tutkimus sisältää yleensä suljettuja kysymyksiä, jotta kysymyksiä saadaan tilastoitua. Avoimia kysymyksiä käytetään tukemaan saatuja tilastoja. Kvantitatiivinen toteutus valittiin, jotta perusjoukosta saataisiin riittävän kattava määrä vastauksia, tulosten yleistämiseksi. (Vilpas 2010.)

1.4 Rakenne

Opinnäytetyö muodostuu kahdesta osasta, teoriaosuudesta ja empiirisestä tutkimusosuudesta. Empiirinen tutkimus pohjautuu teoriaosuudessa käsiteltyihin aiheisiin. Teoriaosuus jakautuu kahteen pääaiheeseen, jotka ovat tradenomin tutkinto ja työelämän kehitys.



Kuvio 1. Opinnäytetyön rakenne.

2 TYÖELÄMÄN KEHITYS

2.1 Työn määritelmä

Juhani Seppänen (2004) määrittelee kirjassaan ”Hullu työtä tekee” työn seuraavasti.

”Työtä on kaikki se toiminta, jota yleisesti pidetään työnä” (Seppänen 2004, 20).

Määritelmä on hyvin epämääräinen, mutta toisaalta erittäin paikkaansa pitävä. Vallitseva yleinen mielipide määrittelee vahvasti sen, mitä pidetään työnä ja mitä ei. Yleensä työtä ajatellaan prosessina, jolla on jokin päämäärä. (Seppänen 2004, 20–21.)

Toinen hänen antama määritelmä työlle kuuluu seuraavasti.

”Työ on vaiva, jonka työntekijä näkee vaihtaessaan omaa aikaansa sovittuun korvaukseen” (Seppänen 2004, 20).

Tämän määritelmän mukaan työhön liittyy aina jokin vaiva ja siitä saatava korvaus. Vaiva voi olla tekijästä riippuen enemmän tai vähemmän miellyttävää, mutta joka tapauksessa korvausta saadaan jostain toiminnasta. Esimerkkinä tarpeeksi kuuluisa julkisuuden henkilö, jolle yksinkertaisesti maksetaan hänen läsnäolostaan. Tällöin henkilö uhraa omaa aikaansa korvausta vastaan. (Seppänen 2004, 20–21.)

Oxfordin sanakirja määrittelee työn seuraavasti:

”Fyysinen tai henkinen toiminta, joka johtaa johonkin lopputulokseen” (Oxfordin sanakirja 2015).

Tämän määritelmän mukaan työllä on aina jokin alkamis ja päättymispiste. Se on toimintaa, joka tähtää aina päätepisteeseen. (Oxfordin sanakirja 2015).

Historiallisemmasta näkökulmasta Jaques Derrida ja Outi Pasanen kirjoittavat työstä näin:

*“Työn käsite on täynnä merkityksiä, historiaa, moniselitteisyyksiä, ja että sitä on vaikea ajatella tuolla puolen hyvän ja pahan. Vaikka se aina yhdistetään samanaikaisesti arvokkuuteen, elämään, tuotantoon, historiaan, hyvään, vapauteen, sillä on myös yhtä usein konnotaatio, joka yhdistyy pahaan, kärsimykseen, tuskaan, syntiin, rangaistukseen ja orjuuttamiseen.”
(Derrida, Pasanen 2000, 267.)*

Esimerkiksi antiikin Kreikassa ei arvostettu työtä. Se ei ollut vapaille miehille sopivaa puuhaa. Sokrateksen mukaan ruumiillista työtä tekevät, eivät olleet hyviä kansalaisia tai ystäviä. Seurustelun ja poliittisen kansallisvelvoitteiden hoitamisen sijaan työtä tekevien aika meni itse työhön. (Riikonen 2013, 54.)

Työn merkitys on nykyään ihmiselle olennainen ja työtä pidetään tärkeänä osana elämää. Työstä saadaan palkkaa, jolla turvataan oma ja perheen taloudellinen toimeentulo. Näin voidaankin sanoa, että työ on keskiössä jokaisen ihmisen elämässä. Kuitenkin myös vapaa-ajan tärkeys suhteessa työhön on kasvanut ja työtä ei nähdä nykyisin enää keskeisimpänä asiana elämässä. (Liikanen 2014.)

Työn ja vapaa-ajan erottaminen on yhä hankalampaa, monilla ihmisillä ne ovatkin sulautuneet toisiinsa. Voidaankin miettiä missä vaiheessa normaaleista arjen toimista tuleekin työtä. Työhön laitettun ajan ja tuloksien välinen yhteys ei ole enää niin yksioikoinen ja se ei ole jokaisessa työssä nähtävissä. Esimerkiksi toimistotöissä monia työvaiheita ei entisen työn mallin mukaan osattaisi pitää työnä, jos niitä verrataan perinteiseen teolliseen malliin. (Riikonen 2013, 50–51.)

Elinkeinoelämän valtuuskunnan teettämästä tutkimuksesta näkee hyvin, kuinka työn merkitys suomalaisten elämässä muuttuu iän myötä. Mitä vanhemmaksi tullaan, sitä merkityksellisempänä työtä ja työntekoa pidetään elämässä. Kaksi kolmasosaa 56–65 vuotiaista kyselyyn vastanneista mielsivät työn merkityksellisimmäksi asiaksi elämässä. Vastaavasti alle 30 vuotiaista vastaajista kaksi kolmasosaa vastasi päinvastaisesti työn merkityksestä elämässään. Yli puolet vastaajista ilmoitti tärkeimmäksi motiiviksi työn tekemiseen taloudellisen toimeentulon

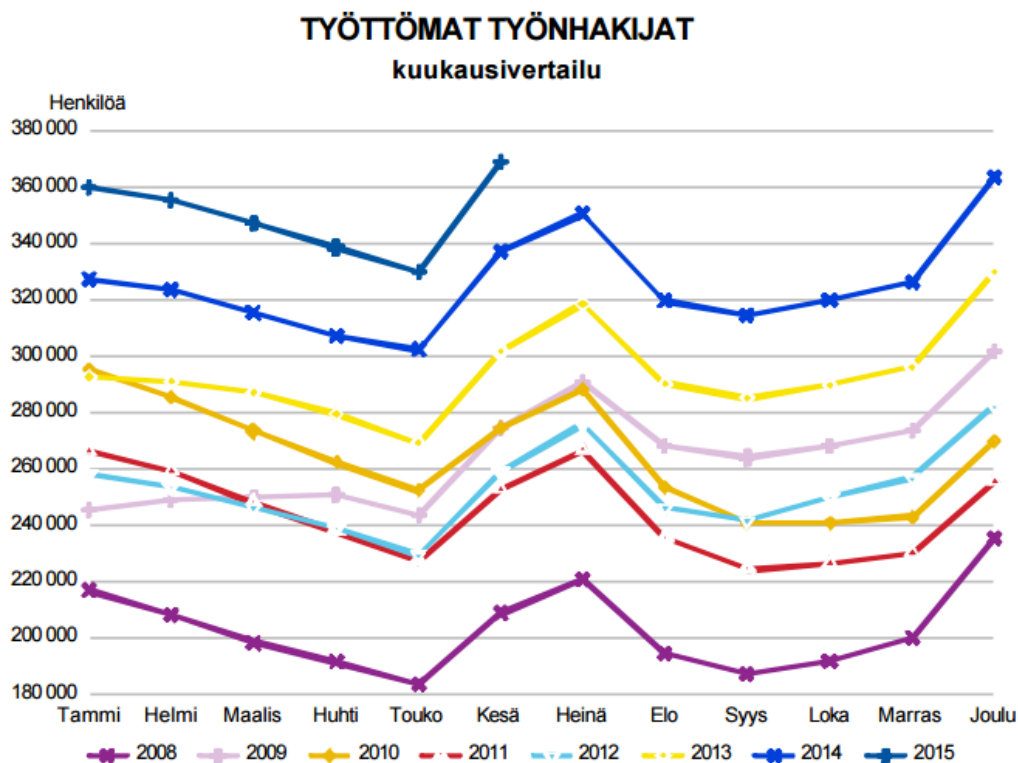
ja yhtälailla lähes puolet ilmoittivat tekevänsä työtä rahoittaaksen muita mielekkäämpiä aktiviteettejä. (EVA 2010.)

2.2 Työmarkkinoiden nykytilanne

Talous ja työllisyyden kehitys ovat sidoksissa toisiinsa. Tämä näkyy työmarkkinoilla niin, että muutokset taloudessa, kuten kasvu, kriisit ja lama, vaikuttavat työllisyyteen sekä itse työmarkkinoiden toimintaan. Vahvan työvoimapolitiikan avulla talouden yhteiskunnallisia riskejä on kuitenkin mahdollista pehmentää, esimerkkinä työllisyysturva ja uudelleenkoulutus. Hyvin toimivat työmarkkinat voivat lisätä talouskasvua ja kilpailukykyä. Työmarkkinoiden toimivuuden turvaaminen on edellyttänyt tasapainoa yritysten voittojen ja palkkojen välillä. Valtiolta se on taas edellyttänyt toimia, hyvinvointipalvelut ja sosiaaliturva, joilla mahdollistetaan yksilön työhön osallistuminen ja uralla eteneminen perhevelvoitteiden hoitamisen ohella. (Koistinen 2014, 19, 35.)

Työ- ja elinkeinoministeriön teettämän tutkimuksen mukaan kesäkuussa 2015 työttömiä työnhakijoita oli yhteensä 368 900. Tämä on 31 700 työtöntä enemmän kuin vuotta aikaisemmin kesäkuussa. Tutkimuksesta selviää myös, että työttömien määrä on vuosittain enimmillään kesä-, heinä- ja joulukuussa. Kokonaisuudessaan työttömien työnhakijoiden määrä kasvoi vuoden aikana 9,4%. Työttömyys on jakautunut melko tasaisesti eri ikäryhmien välille. Myöskään sukupuolten välillä ei ole havaittavissa merkittävää eroa. Työttömistä työnhakijoista vuoden 2015 kesäkuussa miehiä oli 54% ja naisia 46%. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2015.)

Työttömyysaste on ollut tasaisessa nousussa viimeisen viiden vuoden aikana. Kuvio 2 kuvastaa hyvin työttömien työnhakijoiden määrän kehitystä eri vuosina ja kuukausina.



Kuvio 2. Työttömät työnhakijat kuukausittain. (Työ- ja elinkeinoministeriö, 2015.)

2.3 Työelämän muutokset

Suomalainen työelämä on muuttunut hyvin paljon siitä, mitä se joskus oli. Ennen kuka vain saattoi pärjätä. Töitä oli tarjolla ja ilman kummempaa koulutusta sai työpaikan: riitti kaksi kättä ja oikeanlainen ahkera asenne. (Parikkala 1999, 417.)

Teknologian kehityksestä on seurannut, että suorittavaa työtä tarvitaan vähemmän kuin ennen ja työntekijöiltä vaaditaan asiantuntijatyöhön ominaisia piirteitä. Muutos on vaikuttanut myös työuriin ja ne ovat entistä hajanaisempia. Enää ei työskennellä yhden tutkinnon opiskelemisen jälkeen samassa työpaikassa ja samassa tehtävässä koko työuraa, vaan

tämä malli on auttamatta vanhentunut. On tavallista, että työtehtävät ja jopa ammatit vaihtuvat työuran edetessä ja omaa osaamista tulee koko ajan kehittää. (Hesse 2014.)

Nykyaikana työelämää kuvataan osuvimmin kolmella sanalla: joustavuus, innovatiivisuus ja muutoskykyisyys. Menestyvä yritys on jatkuvassa muutostilassa ja etsii jatkuvasti uusia kasvun mahdollisuuksia.

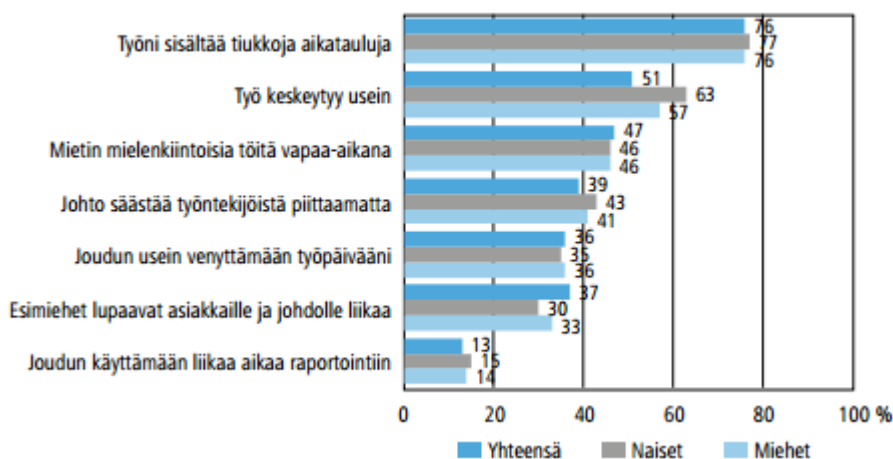
Työelämässä tämä näkyy jatkuvana muutoksen tilana, jota pidetään välttämättömänä kilpailukyvyn ylläpitämiseksi ja parantamiseksi.

Työntekijän näkökulmasta jatkuva muutos ei kuitenkaan ole välttämättä kehitystä. Muutokset luovat stressiä ja painetta vaikuttaen negatiivisesti työhyvinvointiin. (Blom & Hautaniemi 2009, 8.) Nykyisessä työelämässä pysyvää on vain kiire ja työn korkea vaativuustaso. Tämä johtaa siihen, että palkansaajat ovat epävarmoja tulevaisuudestaan. (Hesse 2014.)

Kuviosta 3 näkee kuinka noin 75% työntekijöistä kokee työn sisältävän kiireellisiä aikatauluja.

Kiireen ilmeneminen.

Pitää täysin tai jokseenkin paikkansa. Työolotutkimus 2013.



Kuvio 3. Kiireen ilmeneminen. (Tilastokeskus 2013.)

Työssä ja työelämässä on ollut huomattavissa tiettyjä muutosilmiöitä: tietotyön osuus on kasvanut ja työ on palveluvaltaistunut. Myös työnteko itsessään on moninaistunut. Työtä organisoidaan eri tavalla ja koko ajan pyritään löytämään uudenlaisia joustavuuden muotoja työn suorittamiseksi. (Heiskanen, Leinonen, Järvensivu & Aho 2008, 248.)

Muutosten tahti työelämässä on yhä vain kasvanut ja muutokset ovat kasvaneet paikallisista koko globaalia taloutta koskeviksi. Tämä on kasvattanut työn vaativuutta sen jokaisella osa-alueella niin työntekijöiden, johtajien kuin poliittisten päättäjienkin kohdalla. Enää ei riitä vain työelämän muutoksiin mukautuminen, vaan olisi tärkeää tunnistaa muutosten taustalla vaikuttavat syy- ja seuraussuhteet. (Koistinen 2014, 12.)

On tärkeää ymmärtää, että muutos ei ole ikinä yksioikoinen, vaan eri ihmiset näkevät muutoksen eri näkökulmasta. Työelämän muutokset näkyvät ihmisille erilailla, samat muutokset toinen henkilö voi kokea negatiivisiksi ja toinen positiivisiksi. Tukittaessa suomalaista työelämää, sen laatua ja mielekkyyttä, on siis mahdollista nähdä työelämän muutokset huonontavina tai parantavina elementteinä, näkökulmasta riippuen. (Järvensivu 2010, 266.)

Suomalaiset ovat Euroopan kärkeä työpaikassa pysymisessä. Keskimääräisesti suomalainen työskentelee samassa työpaikassa noin kymmenen vuotta. Suomesta ei siis ole tulossa paljon puhuttua pätkätöiden luvattua maata. Kehitys on jatkunut nousujohteisena jo 1980-luvulta lähtien. (Tekes 2009.)

2010-luvun työelämän kehittämisen ykköshaasteiksi Tekesin teettämässä tutkimuksessa nousivat seuraavat.

- Ihmisten motivoituneisuuden säilyminen nykyisissä työtehtävissä entistä pidempään
- Työntekijöiden erityisosaamisen hyödyntäminen tuottavammin ja kestävämmiin
- Uuden sukupolven työelämää astumisprosessin onnistuminen
- Luottamusyhteiskunnan perusta uudistuu

Näissä onnistumalla voidaan turvata työelämän kehitys lähitulevaisuudessa. (Tekes 2009.)

2.4 Katsaus tulevaisuuteen

Tulevaisuudessa työmarkkinoihin on kohdistumassa monia haasteita. Työvoiman tarjonta tulee vähenemään merkittävästi suurten ikäluokkien siirtyessä eläkkeelle, koska myöhemmät ikäryhmät ovat kooltaan huomattavasti pienempiä. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2014.)

Työhön osallistumisastetta täytyy saada nostettua nykyisestä. Työttömyysprosentti on tällä hetkellä valitettavan korkea. Sekaan mahtuu myös ihmisiä, jotka eivät yksinkertaisesti halua työskennellä syystä tai toisesta. Samalla pitkäaikaistyöttömien suuri osuus työttömien kokonaismäärästä on huolestuttavan korkealla tasolla. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2014.)

Osaamisvaatimukset nousevat jatkuvasti. On ehdottoman tärkeää että tulevaisuudessa työttömät työnhakijat pääsevät päivittämään taitojaan, jotta he eivät putoa pysyvästi pois työmarkkinoilta pätemättömyyden vuoksi. Etenkin monialaista osaamista tullaan arvostamaan tulevaisuudessa entistä enemmän. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2014.)

Työn tehostamisen johdosta tuottavuus kasvaa ja tämä johtaa siihen, että talouden kasvun ja työvoiman kysynnän suhde eivät ole enää niin sidoksissa toisiinsa. Jos tuottavuuden kasvu jatkuu entisellään, tulee yhteiskuntien sopeutua siihen, että työvoiman kysyntä laskee. Kyseinen yhtälö aiheuttaa uudenlaisia ongelmia ja yhä tärkeämmäksi asiaksi nousee työvoiman kohdistus. Eli mille aloille ja minkälaisiin ammatteihin työvoiman kysyntä suuntautuu ja minkälaista koulutusta nämä ammatti vaativat. (Koistinen 2014, 122–123.)

Työn vaatimat taidot muuttuvat tulevaisuudessa. Jatkuva teknologinen kehitys johtaa siihen, että kaikki mahdollinen digitalisoituu. Tämän vuoksi tulevaisuudessa tarvitaan yhä enemmän ja enemmän teknologista osaamista. Vuonna 2030 suurin osa ihmisistä omaa kattavat taidot teknologiaan liittyen, mutta ne eivät tule itsestään vaan niitä pitää kouluttaa jo hyvissä ajoin ja jatkuvasti. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2012.)

Teollisuudessa on käynnissä digitalisaatioon liittyvä teollinen vallankumous. Massatuotanto ei enää toimi kuten ennen, vaan tarvitaan asiakaslähtoisempää otetta. Tuotantokustannukset eivät ole kuin pieni osa tuotteen hinnasta, joten kilpailukykyä on haettava tehtaan ulkopuolelta. Menestyäkseen täytyy erottautua muista ja silloin työntekijät ovat suuressa roolissa: innovatiivisuus ja oma-aloitteisuus ovat siis keskiössä, jotta saadaan uutta aikaan. Vastaavasti työorganisaatioiden on pystyttävä tukemaan työntekijöiden luovuutta. Myös asiakkaat ovat suuressa roolissa ja he ovat enemmän aktiivisia palveluiden kehittämisessä. (Riikonen 2013, 58.)

Työelämä ja yhteiskunta rakentuvat tulevaisuudessa erityisesti nuorten ja nuorten aikuisten parissa olevien asenteiden ja arvojen varaan. Tuotantokeskeisyydestä siirrytään nimenomaan laadun maailmaan. Muutokset eivät välttämättä aiheuta suuria asioita työelämässä, mutta nuoret eivät kuitenkaan halua olla vain pelkkiä pelinappuloita työelämän kentillä. Tällainen malli perustuu innostukseen, innostuksen jakamiseen ja luottamukseen. Ihmisiin ei voida enää suhtautua esineellistävästi, vaan organisaatioiden on kannustettava työntekijöitään luovuuteen menestyäkseen. (Riikonen 2013, 63–66.)

Oppiminen on tulevaisuuden tärkeimpiä taitoja. Se vastaa jatkuvaan muutokseen ja muutoksen aiheuttamiin haasteisiin. Mitä nopeammin ihminen oppii sopeutumaan uuteen, niin sitä vahvemmillä hän tulevaisuudessa on. Oppiminen on myös vanhasta pois oppimista. Vanhat kaavat kangistavat ja jotta oppii tekemään asiat uudella tavalla, täytyy vanhoista tavoista päästää irti. Oppiminen ei ole helppoa vaan se vaatii ihmisiltä paljon. Elinikäiseen oppimiseen vaaditaan innostusta, luottamusta, avoimuutta ja rohkeutta. Myös kommunikointitaidot nousevat yhä suurempaan rooliin. Globaali kanssakäyminen erilaisten ihmisten kanssa on osa tulevaisuutta. Kuviosta 4 näkee Sitran ennakoimia tulevaisuuden megatrendejä. (Hartikainen 2014.)



Kuvio 4. Tulevaisuuden megatrendit (Sitra 2015.)

Keskipalkkainen työ on yhä vähenemässä ja työt pakenevat suomesta muihin maihin. Toisin sanoen rutiininomainen työ vähenee kehittyneissä yhteiskunnissa ja tämä taas mahdollistaa keskittymisen isompiin asioihin. Mitä pidemmälle kehitys jatkuu, sitä enemmän kaikki automatisoituu. Tämä pakottaakin miettimään, mitkä työt eivät ole korvattavissa. Esimerkiksi yrittäjyys tulee nousemaan yhä suurempaan rooliin, kun perinteisiä palkkatöitä ei ole enää niin paljon tarjolla. (Heinilä 2014.)

Koko maailma ja Suomi on myllerryksen alla. Suomalainen hyvinvointivaltio on vaakalaudalla ja uusia haasteita ilmenee jatkuvasti. Ihmisten arki on muuttunut ja siitä selvittääkseen ihmiset tarvitsevat tukea omaan hyvinvointiinsa. Hyvinvoinnin ongelmiin on reagoitava tulevaisuudessa, jotta ihmiset voivat elää jatkossakin hyvää elämää. Maapallo on rajallinen kantokykynsä takia. Talousrakenteita onkin lähdeävä uudistamaan rohkeasti. Talouden pitää tuottaa kokonaisvaltaista hyvinvointia ilman, että se on riippuvainen luonnonvarojen kulutuksen jatkuvasta kasvusta. (Sitra 2015.)

Ihmistä jäljittelevät tietokoneet tulevat lähivuosina kehittymään yhä nopeammin. Internet on mahdollistanut suurten tietomäärien syöttämisen näille ohjelmille. Tulevaisuudessa nämä ohjelmat voivatkin olla todella hyödyllisiä. Esimerkiksi asiakaspalvelijat ja hoitajat voidaan hyvin korvata ihmistä jäljittelevillä ohjelmilla. Koneiden ja tekoälyjen käyttöön liittyy kuitenkin paljon eettisiä kysymyksiä ja myös niiden väärinkäyttö on arveluttavaa. Erityisesti ilmiö nimeltä esineiden internet tulee lyömään itsensä läpi lähivuosina. Se tarkoittaa järjestelmää, jolla laitteet

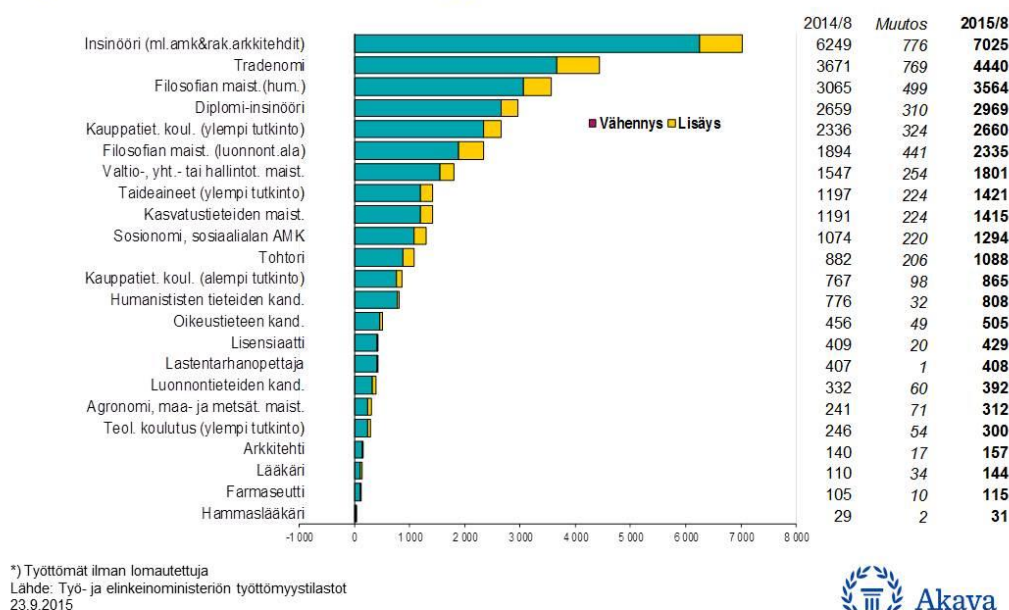
kommunikoivat ja keskustelevat internetin avulla keskenään. Se on infrastruktuuri, josta tiedot ovat koko ajan saatavilla. Esimerkiksi roskapöntöt voivat tulevaisuudessa osata kertoa, milloin ne tulee tyhjentää. Tulevaisuus viittaa siihen, että työn käsite muuttuu ja niin sanottu normaali työ vähenee ja teknologia lisääntyy räjähdysmäisesti. (Halenius 2015.)

2.5 Tradenomien työtilanne

2000-luvun aikana tradenomien työttömyysprosentti on ollut 5–7 prosenttia. Jos mukaan luetaan tradenomit, joiden työ ei vastaa suoraan koulutusta, nousee työttömyysaste 20–40 prosenttiin. Viime vuosina tradenomien työttömyydessä on ollut selvää kasvua. Vuosina 2013–2015 tradenomien työttömyys on kasvanut noin 2000:lla henkilöllä. (Tradenomiliitto 2015d.)

Kuviosta 5 huomaa selkeästi yleisen työttömyyden kasvun vaikutuksen korkeasti koulutettujen työttömyyslukuissa. Tradenomien työttömyys liittyy siis yleisen työttömyyden kasvuun, koska samanlaisia lukuja on muidenkin korkeiden koulutusalojen yhteydessä. (Akava 2015.)

Työttömät* koulutusaloittain, yleisimmät akavalaistutkinnot



Kuvio 5. Työttömät koulutusaloittain. (Akava 2015.)

Valmistuneista tradenomeista 90% työskentelee yksityisellä sektorilla. Toimialoista suurimpana työllistäjänä on teknologiateollisuus, joka työllistää 14% tradenomeista. Seuraavaksi suurin yksittäinen toimiala on kaupan ala, joka työllistää 11% kaikista tradenomeista. Työtehtäviä tarkastellessa 46% tradenomeista toimii asiantuntijatehtävissä. Toimihenkilöinä toimii 35% tradenomeista. (Tradenomiliitto 2015e.)

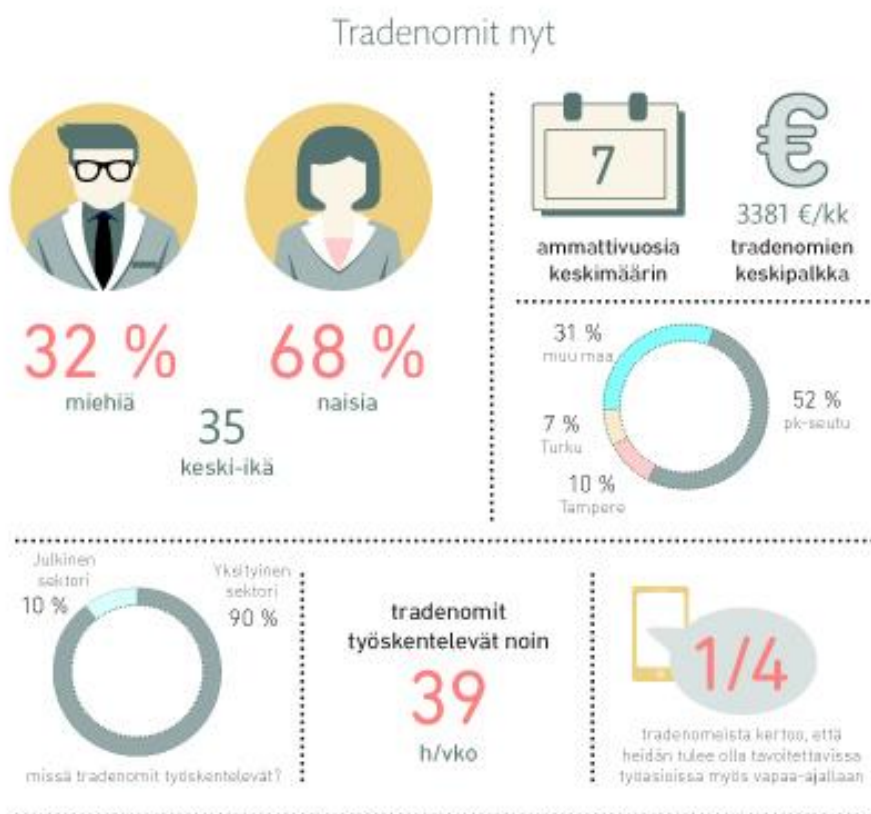
Tradenomiliiton vuonna 2011 teettämässä kyselyssä tradenomeille heidän vahvimiksi osaamisalueikseen nousivat seuraavat:

- kyky sopeutua työyhteisöön
- tietotekniikan hallinta
- vastuuntuntoisuus
- hyvät tiimityötaidot

- kyky hankkia tietoa
- hyvät vuorovaikutustaidot

Heikoimmaksi osa-alueeksi tradenomit nimesivät ammatillisen osaamisen. Etenkin laaja-alainen osaaminen tietyltä alalta koettiin puutteelliseksi. (Tradenomiliitto 2011.)

Kuviosta 6, jossa on tietoja tradenomiliiton jäsentutkimuksesta, näkyy, että suurin osa tradenomeista on naisia ja suurin osa heistä työskentelee pääkaupunkiseudulla. Yksityinen sektori työllistää merkittävimmän osan tradenomeista. (Tradenomiliitto 2015c.)



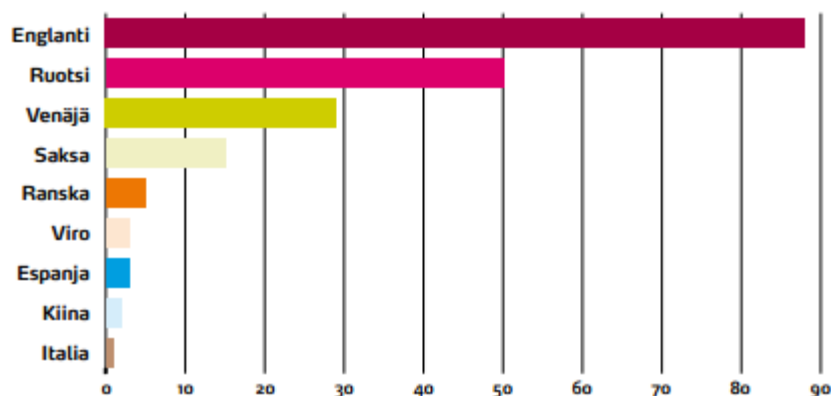
Kuvio 6. Tradenomit nyt (Tradenomiliitto 2015c.)

Tradenomin tutkinnon vahvuus on monipuolinen osaaminen. Työelämän jatkuva muuttuminen aiheuttaa kaikille koulutuksille haasteen, jotta koulutus pysyy ajan tasalla ja uudet menetelmät saadaan koulutukseen mukaan. Tradenomit ovat tässä muutoksessa vahvoilla, koska

monipuolinen osaaminen ei sido heitä vain yhdenlaiseen työhön ja uran suuntaa voi vaihtaa suhteellisen vaivattomasti. Muutokseen tulee varautua, koska on selvää, että asiat eivät pysy ennallaan. (Vieltojärvi 2015.)

Tradenomeilta vaaditaan työelämässä ennen kaikkea osaamista. Sellaiset perustaidot, kuten it-osaaminen, tiimityö- ja vuorovaikutustaidot ovat keskeisiä työelämässä. Myös koulutukseen liittyvistä osa-alueista, kuten taloushallinto, viestintä ja markkinointi, tulee olla perustietämys. Hyvällä kielitaidollakin on oma paikkansa työelämässä ja niin äidinkieli kuin vieraat kieletkin ovat tärkeitä. Perustaidot eivät kuitenkaan pelkästään riitä, vaan on tärkeää, että tradenomeilla on myös syvempää osaamista. Syvempi osaaminen voi olla hankittu koulutuksesta esimerkiksi suuntautumisvalinnan, työharjoittelun tai opinnäytetyön avulla. Syvempi osaaminen jollain osa-alueella erottaa tradenomeja toisista työnhakijoista. (Vieltojärvi 2015.)

Kuvio 7 näyttää kielitaidon tarpeet yrityksissä. Etenkin englannin ja ruotsin kieltä tarvitaan yrityselämässä todella paljon. (Elinkeinoelämän keskusliitto 2009.)



Kuvio 7. Kielitaitotarpeet elinkeinoelämän keskusliiton jäsenyrityksissä. (Elinkeinoelämän keskusliitto 2009.)

Suurta osaa tradenomien työelämässä näyttelee myös työkokemus ja on tärkeää, että jo opiskeluaikana aloitetaan tutustuminen työelämään. Tradenomiliiton tekemien tutkimusten mukaan opiskelujen aikana

kerrytetty koulutusta vastaava työkokemus auttaa työllistymisessä valmistumisen jälkeen. Työllistyäkseen myös oman osaamisen esille tuominen on tärkeää. Työnhaku on muuttumassa ja esimerkiksi sosiaalinen media on osa tulevaisuuden työllistymistä. (Vieltojärvi 2015.)

Työelämän vaatimukset tradenomeille ovat kehittymässä vauhdilla. Vaikka tradenomeja on koulutettu vasta kaksikymmentä vuotta, on koulutuksen sisältö ehtinyt jo muuttumaan työelämän mukana. Etenkin teknologian lisääntyminen työskentelyssä on näkynyt myös koulutuksessa. Lisäksi kansainvälisyys on noussut uuteen valoon viimeisimpien vuosien aikana. Laaja-alainen koulutus antaa hyvät mahdollisuudet työskennellä mitä monimuotoisemmissa tehtävissä. (Vieltojärvi 2015.)

Jotta tradenomit pysyisivät kilpailukykyisinä tulevaisuuden työmarkkinoilla, on ehdottoman tärkeää, että koulutuksen kehittämistä jatketaan. Tiivis yhteistyö työelämään jo opiskeluaikana tulee olemaan entistä isommassa osassa tulevaisuudessa. Tämä mahdollistaa työelämän vaatimusten tunnistamisen jo opiskellessa ja antaa näin uusia avaimia kurssivalintojen suhteen. Myös urasuunnittelun korostaminen jo kouluaikana mahdollistaisi tehokkaamman opiskeluprosessin, koska opinnot suuntaisivat kohti tarkempaa päämäärää. (Vieltojärvi 2015.)

3 TRADENOMIN TUTKINTO

3.1 Ammattikorkeakoulu

Ammattikorkeakoulut muodostavat yhdessä yliopistojen kanssa Suomen korkeakoulujärjestelmän. Ammattikorkeakoulun tehtävänä on antaa laaja-alaista opetusta, joka valmistaa opiskelijoita työelämään ja tukee heidän ammatillista kehittymistään. (Ammattikorkeakoululaki 2 § ja 4 §.)

Ammattikorkeakoulut perustettiin rinnakkaisiksi koulutusväyliksi tiedekorkeakouluille. Kun yliopistoissa painotetaan tieteellistä toimintaa ja perinteisiä työmuotoja, haluttiin ammattikorkeakouluissa painottaa ammatillista osaamista ja työelämäyhteyksiä. (Tynjälä, Välimaa & Murtonen 2004, 112.) Vuonna 2015 Suomessa oli 24 ammattikorkeakoulua, joista kolme oli kuntayhtymän ylläpitämiä ja 21 osakeyhtiön ylläpitämiä (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015a).

Ammattikorkeakouluun opiskelijaksi pääseminen edellyttää tiettyjä vaatimuksia. Ammattikorkeakoululain mukaan tutkintoon johtaviin opintoihin voidaan hyväksyä henkilö, joka on suorittanut jonkin seuraavista tutkinnoista:

- Lukion oppimäärän tai ylioppilastutkinnon
- Vähintään kolmivuotisen ammatillisen perustutkinnon
- Ammatillisen aikuiskoulutuksen
- Ulkomaisen koulutuksen, joka oikeuttaa korkeakouluopintoihin kyseisessä maassa

Lisäksi opintoihin voidaan erikoisluvalla myöntää oikeus henkilölle, jonka ammattikorkeakoulu näkee omaavaan riittävät tiedot ja taidot opintoja varten. (Ammattikorkeakoululaki 25 §.)

Ylempään ammattikorkeakouluun voidaan hyväksyä henkilö, joka on suorittanut ammattikorkeakoulututkinnon tai muun soveltuvan korkeakoulututkinnon. Tämän lisäksi henkilöltä vaaditaan vähintään kolmen vuoden työkokemusta kyseiseltä alalta. Työkokemus lasketaan

vasta korkeakoulututkinnon jälkeiseltä ajalta. (Ammattikorkeakoululaki 25 §.)

Ammattikorkeakouluopintoja järjestetään kahdeksalla koulutusalueella: humanistinen ja kasvatustieteiden ala; kulttuuriala; yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala; luonnontieteiden ala; tekniikan ja liikenteen ala; luonnonvara- ja ympäristöala; sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala; matkailu-, ravitsemis- ja talousala. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015b.)

Opintoja mitataan opintopisteillä ja opintojen vähimmäispituus on 210 opintopistettä. Yleensä tämä vastaa noin kolmesta neljään vuotta kestävästä kokopäiväopiskelusta. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015b.)

Ylempi ammattikorkeakoulututkinto on laajuudeltaan 60–90 opintopistettä ja kestää kokopäiväopintoina noin vuoden. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015b.)

Vuosittain ammattikorkeakouluissa aloittaa reilut 30 000 uutta opiskelijaa. Vastaavasti valmistuneita on vuosittain noin 25 000 kappaletta. Vuonna 2014 ammattikorkeakouluissa opiskeli yhteensä 112 000 opiskelijaa. (Opetushallitus 2014.)

3.2 Tradenomin tutkinnon sisältö

Tradenomi (Bachelor of Business Administration) on ammattikorkeakoulututkinto, jonka voi opiskella 22 eri ammattikorkeakoulussa. Koulutusohjelmia on, ammattikorkeakoulusta riippuen, suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi. Tradenomitutkinnon tarkoituksena on antaa valmiudet työelämään, asiantuntijatehtävissä toimimiseen ja ammattitaidon kehittämiseen. Tutkinnon laajuus on 210 opintopistettä ja sen ohjeellinen suorittaminen kestää 3,5 vuotta. Pakollisena osana opintoja tutkintoon sisältyy 30 opintopisteen työharjoittelu ja 15 opintopisteen opinnäytetyö. (Tradenomiliitto 2015a.)

Tradenomitutkintoja on useita erilaisia. Suuntautumisvaihtoehdot vaihtelevat koulusta riippuen. Valmistumistitteli kaikilla tutkinnoilla on

kuitenkin tradenomi. Koulutuksen sisältö painottuu suuntautumisen mukaan. Erilaisia suuntautumisvaihtoehtoja on esimerkiksi seuraavat: markkinointi, taloushallinto, rahoitus, kansainvälinen liiketoiminta, henkilöstöjohtaminen, yritysviestintä, julkishallinnon suunnittelu, tietotekniikka, yrittäjyys, logistiikka, tuotantotalous, matkailu ja oikeushallinto. (Opiskelupaikka 2014.)

Perusteet ovat kaikissa suuntautumisvaihtoehdoissa samat, mutta syventävät opinnot antavat vapautta valita mihin opiskelija haluaa erikoistua. (Opiskelupaikka 2014.)

Uusia tradenomiopiskelijoita aloittaa vuosittain noin 5000, ja heistä enemmistö Haaga-Helia ammattikorkeakoulussa, jossa vuosittain aloittaa noin 700 uutta tradenomiopiskelijaa. Tradenomeja valmistuu vuosittain noin 3800 ja luku on pysynyt samana viimeisten vuosien aikana. (Opetushallitus 2014.) Tradenomiksi opiskelemaan haetaan yhteishaussa keväisin ja syksyisin (Tradenomiliitto 2015b).

Koulutusohjelmaan kuuluu paljon erilaisia osa-alueita, kuten markkinointia, johtamista, taloushallintoa, tietotekniikkaa, yrittäjyyteen liittyviä opintoja ja kansainvälistymistä (Tradenomiliitto 2015a). Työharjoittelun merkitys koulutusohjelmassa on vähäinen, vain 30 opintopistettä, mutta taas toisaalta tulevaisuuden ja työllistymisen kannalta harjoittelun merkitys opiskelijalle on erittäin keskeinen. Työharjoittelun aikana luodut suhteet koetaan erittäin tärkeiksi työllistymisen kannalta. (Tynjälä, Välimaa & Murtonen 2004, 28.)

3.3 Suurimmat tradenomien kouluttajat Suomessa

Suomessa kolme suurinta nuorten koulutusohjelman tradenomitutkinnon kouluttajaa vuonna 2014 olivat Haaga-Helia ammattikorkeakoulu (708 valmistunutta), Laurea-ammattikorkeakoulu (410 valmistunutta) ja Turun ammattikorkeakoulu (319 valmistunutta). (Opetushallitus 2014.)

Haaga-Helia

Haaga-Helia ammattikorkeakoulussa tradenomit opiskelevat perusopintoja 60 opintopistettä, pakollisia ammattiopintoja 45 opintopistettä ja lisäksi Haaga-Helian koulutusohjelmassa erikoistutaan oman valinnan mukaan johonkin tiettyyn liiketoiminnan osa-alueeseen. Erilaisia vaihtoehtoja ovat HRM ja johtaminen, kansaunvälinen liiketoiminta ja logistiikka, laskentatoimi ja rahoitus, mainonta ja yritysviestintä, markkinointi ja myynti sekä yrittäjyys. Suuntautumisopintoja kyseisestä erikoistumisalueesta valitaan vähintään 30 opintopistettä. Tämän lisäksi syventäviä opintoja voi suorittaa samaan erikoistumisalueeseen liittyen vielä 15 opintopistettä, tai halutessaan opiskelija voi valita syventäviä opintoja muilta erikoistumisosa-alueilta. Myös opinnäytetyö ja työharjoittelu tulee suorittaa kyseiseen erikoistumisalueeseen liittyen. (Haaga-Helia ammattikorkeakoulu 2015.)

Haaga-Helia ammattikorkeakoulun koulutusohjelman tavoitteena on kouluttaa seuraavat asiat opiskelijoille: kokonaisvaltainen kuva yrityksen toiminnasta, kyky tarttua haasteisiin ja toimia muuttuvissa olosuhteissa, hyvät tiedonhankinta taidot, kannattavuuden huomiointi työskennellessä, vahva ammatillinen sivistys, ymmärrys liiketalouden ilmiöistä, teorian tiedon soveltaminen käytäntöön, hyvät vuorovaikutustaidot, monipuolinen kielitaito, kyky kehittää omaa toiminta-alueitaan ja jatkuva halu itsensä kehittämiseen. (Haaga-Helia ammattikorkeakoulu 2015.)

Valmistuttuaan opiskelijalla tulee olla selkeä ammatillinen identiteetti. Hänellä on myös valmius työskennellä koulutustaan vastaavissa liiketalouden esimies-, asiantuntija-, tai kehittämistehtävissä sekä yrittäjänä. Tämä mahdollistetaan opiskelijan henkilökohtaisten valmiuksien lisäämisen avulla ja opintosisältöjen hallitsemisen kautta. (Haaga-Helia ammattikorkeakoulu 2015.)

Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulussa opiskellaan liiketalouden ydinosaamisen opintokokonaisuuksia 150 opintopistettä ja täydentäviä opintoja 60

opintopistettä. Ydinosaaminen sisältää liiketoiminta- ja yrittäjyysosaamista ja sen kehittämistä, palveluinnovaatioiden kehittämistä, työharjoittelun ja opinnäytetyön. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2015a.) Täydentäviä opintoja opiskelija voi valita seuraavista kategorioista oman uravalinnansa mukaan: projektijohtaminen, oikeudellinen osaaminen, pienyrityksen liiketoiminta, verkkoliiketoiminta, talouhallinto ja rahoitus, toimitilajohtaminen, markkinointi, myynti ja yrittäjyys sekä digitaalinen liiketoiminta ja yrittäjyys. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2015b.)

Laurea-ammattikorkeakoulun tavoitteena on valmistaa liiketalouden osaajia kotimaisiin ja kansainvälisiin työelämän tehtäviin. Valmistuneet sijoittuvat asiantuntijatehtäviin, joissa vaaditaan kykyä organisoida, johtaa, toteuttaa ja suunnitella. Koulutus antaa myös valmiudet sopeutua muuttuviin tehtäviin ja yrittäjätoimintaan. Valmistuneet tradenomit osaavat kehittää palveluita, hoitaa taloushallinnon tehtäviä, verkostoitua sekä myydä ja markkinoida. Vahvuuksina Laureasta valmistuneilla on projektiosaaminen, tiimityötaidot, oma-aloitteisuus ja vuorovaikutteinen viestintä. Suurena osana opintoja on erilaiset projektit, joita tehdään yhteistyössä yritysten ja yhteisöjen kanssa. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2015b.)

Turku

Turun ammattikorkeakoulun tradenomi opiskelijat opiskelevat nykyaikaisin oppimismenetelmin. Perusopinnot perehdyttävät opiskelijan liiketoiminnan perusteisiin, yrittäjyyteen ja talouselämään yleisesti. Syventävissä opinnoissa opiskelija pääsee valitsemaan haluamiaan moduuleja ja erikoistuu yhteen kolmesta suuntautumisvaihtoehdosta.

Suuntautumisvaihtoehdot ovat: markkinointi, innovatiivinen liiketoiminta ja yrittäjyys tai taloushallinto. Markkinoinnin opiskelijat sijoittuvat laajasti myynnin, markkinoinnin ja asiakaspalvelun tehtäviin niin kotimaassa kuin ulkomaillaakin. Innovatiivinen liiketoiminta ja yrittäjyys valmistaa opiskelijan toimimaan toimimaan vastuullisissa tehtävissä niin omassa kuin muidenkin yrityksissä. Taloushallintoon erikoistuneet saavat laajan osaamisen verotuksen, palkkahallinnon ja kirjanpidon alalta. (Opintopolku 2015.)

Tutkintoon sisältyy lisäksi 30 opintopistettä vapaasti valittavia opintoja, jotka tukevat opiskelijan valitsemää suuntautumisvaihtoehtoa. Lisäksi tutkinnon suorittamiseksi opiskelijan tulee suorittaa 30 opintopisteen edestä työharjoittelua ja tehdä tutkinnon viimeistelevä opinnäytetyö. (Turun ammattikorkeakoulu 2015.)

Tutkinnon tavoitteena on valmistaa opiskelija toimimaan laaja-alaisesti erilaisissa asiantuntija ja esimiestehtävissä. Lisäksi tradenomi omaa hyvät vuorovaikutus ja kielitaidot. Koulutus antaa myös hyvät lähtökohdat tulevaisuuden jatko-opintoja varten ja mahdollistaa täten jatkuvan kehityksen. (Turun ammattikorkeakoulu 2015.)

3.4 Lahden ammattikorkeakoulun tradenomin koulutus 2007–2013

Lahden ammattikorkeakoulun tradenomitutkinto on laajuudeltaan 210 opintopistettä ja sen suorittamisen arvioitu kesto on 3,5 vuotta. Tässä tutkimuksessa käsitellään vuoden 2007–2008 opetussuunnitelmaa, joka oli tutkittavilla käytössä. Opetussuunnitelma on jo sittemmin muuttunut ja esimerkiksi suorat suuntautumisvaihtoehdot on poistettu ja tilalle on tullut pääaine, joka valitaan oman mieltymyksen mukaan (Lahden ammattikorkeakoulu 2015h). Vuoden 2007–2008 opetussuunnitelman mukaan opinnot etenivät seuraavalla tavalla. Ensimmäinen vuosi oli pääasiallisesti kaikilla tradenomiopiskelijoilla sama ja koostui tradenomitutkinnon perusopinnoista. Näitä oli yhteensä 75 opintopistettä ja niissä opiskelija hankki yleiset liiketoimintaosaamisen valmiudet. Lisäksi ensimmäisenä vuotena syvennyttiin kunkin suuntautumisvaihtoehdon mukaisiin kursseihin. Näin opiskelijat saivat kuvan siitä, mitä kukin suuntautumisvalinta sisältää. Taulukko 1 sisältää Lahden ammattikorkeakoulun liiketalouden alan yhteiset perusopinnot. (Lahden ammattikorkeakoulu, opinto-opas 2007–2008.)

Kurssin nimi	Laajuus
Oppimisen menetelmät	1
Innovaatio-, tiimi- ja projektitoiminta	4
Henkilöstö	4
Talouden ohjaus	4
Asiakassuhteet ja markkinointi	4
Logistiikka	4
Yritys ja kansantalous	3
Yrityksen juridinen toimintaympäristö	3
Tekstit, taulukot ja esitysmateriaalit	6
Talous- ja rahoitusmatematiikka	4
Yritysviestintä	4
Kielet	9

Taulukko 1. Liiketalouden alan yhteiset perusopinnot. (Lahden ammattikorkeakoulu, opinto-opas 2007–2008.)

Ensimmäisen vuoden opintojen jälkeen, opiskelijat saivat valita haluamansa kurssit ja hankkia erikoispätevyyttä tietyiltä osa-alueilta. Opintojen suorittamisessa ei ollut ylärajaa ja niitä sai suorittaa niin paljon kuin ehti. Minimivaatimusten oli kuitenkin täytyttävä, jotta tutkintoon vaadittavat 210 opintopistettä tulivat täyteen. Lisäksi tutkintoon kuului työharjoittelu, jonka laajuus oli 30 opintopistettä ja opinnäytetyö, joka oli 15 opintopistettä. (Lahden ammattikorkeakoulu 2015c.) Kuvio 9 auttaa havainnollistamaan opintojen jakautumista.

Tradenomi- Tutkinto 210 opinto- pistettä	Opinnäytetyö 15 opintopistettä
	Harjoittelu 30 opintopistettä
	Ammattiopinnot
	Perusopinnot 75 opintopistettä

Kuvio 9. Tradenomin tutkinto Lahden ammattikorkeakoulussa. (Lahden ammattikorkeakoulu 2015c.)

Suuntautumisvaihtoehtoja oli vuosina 2007–2013 yhteensä kolme. Markkinointi, johtaminen ja viestintä sekä taloushallinto. Opiskelija valitsi näistä itselleen sopivimman ja opiskeli sitten ammattiopintoja alaan liittyen. Tässä esitellään opintovuoden 2007–2008 opintosuunnitelma, koska se oli perusjoukolla käytössä. (Lahden ammattikorkeakoulu 2007c.)

Markkinointi

Markkinoinnin opiskelijat valmistuvat markkinoinnin asiantuntijoiksi. He hallitsevat nykymarkkinoinnin uudet suuntaukset ja yhtälailla perinteiset markkinoinnin keinot. Opinnot sisältävät taulukon 2 mukaiset pakolliset kurssit. Näiden lisäksi opiskelija valitsee vapaasti valittavia kursseja tukemaan ammattiopintojaan. Esimerkkejä markkinoinnin työtehtävistä: asiakasneuvoja, projektipäällikkö, asiakaspalvelupäällikkö, myyntipäällikkö. (Lahden ammattikorkeakoulu 2007c.)

Kurssin nimi	Laajuus
Asiakkuuksien hallinta	10
Markkinointimix	10
Henkilökohtainen kansainvälistyminen	5
Markkinoinnin projekti	5
Ideasta yritystoiminnaksi	10
Tutkimusorientaatio	10
Kieliopinnot	6

Taulukko 2. Markkinoinnin pakolliset ammattiopinnot. (Lahden ammattikorkeakoulu, opinto-opas 2007–2008.)

Johtaminen ja viestintä

Johtamisen ja viestinnän opiskelijat ovat henkilöstöjohtamisen asiantuntijoita. He osaavat analysoida yrityksen organisaatioita johtaa sen muutosta. Opinnot antavat myös hyvän pohjan oman yrityksen perustamiseen ja kehittämiseen. Opinnot koostuvat taulukon 3 mukaisista kursseista. Näiden lisäksi opiskelija valitsee vapaasti valittavia opintoja tukemaan ammattiopintojaan. (Lahden ammattikorkeakoulu, 2007a.)

Kurssin nimi	Laajuus
Esimiestyö	10
Viestinnän välineet	5
Vastuullinen liiketoiminta	10
Kannattavuuden hallinta	10
Ideasta yritystoiminnaksi	10
Tutkimusorientaatio	10
Kieliopinnot	6

Taulukko 3. Johtamisen ja viestinnän pakolliset ammattiopinnot. (Lahden ammattikorkeakoulu, opinto-opas 2007–2008.)

Taloushallinto

Taloushallinnon opiskelija taitaa yrityksen taloudellisen hallinnon monipuolisesti. Valmistuneet taloushallinnon opiskelijat työskentelevät esimerkiksi seuraavissa työtehtävissä: laskenta-assistentteina, kirjanpitäjinä ja yritystutkijoina. Opinnot koostuvat taulukon 4 mukaisista

pakollisista kursseista. Näiden lisäksi opiskelija saa valita haluamiaan vapaasti valittavia opintoja. (Lahden ammattikorkeakoulu, 2007b.)

Kurssin nimi	Laajuus
Kirjanpito ja tilinpäätös	10
Verotus ja tilinpäätössuunnittelu	10
Kannattavuuden hallinta	10
Ideasta yritystoiminnaksi	10
Tutkimusorientaatio	10
Kieliopinnot	6

Taulukko 4. Taloushallinnon pakolliset ammattiopinnot. (Lahden ammattikorkeakoulu, opinto-opas 2007–2008.)

Vaihtoehtoiset ammattiopinnot

Suuntautumisvaihtoehdosta riippumatta opiskelija valitsee lisäksi vaihtoehtoisia ammattiopintoja tukemaan omaa suuntautumisvalintaansa. Nämä opinnot koostuvat taulukon 5 mukaisista kursseista. (Lahden ammattikorkeakoulu 2007d.)

Kurssin nimi	Laajuus
Markkinointiviestintä: imago ja brandit	5
Viestintämateriaalin tuottaminen	10
Asiakaslähtöinen tuotekehitys	5
Konsultoiva myyntityö	5
Rahoitus ja sijoitustoiminta	10
Julkisuustyö ja vaikuttaminen	5
Strategiat ja johtamisen tarinat	5
Henkilöstön ja osaamisen kehittäminen	5

Taulukko 5. Lahden ammattikorkeakoulun liiketalouden alan vaihtoehtoiset ammattiopinnot. (Lahden ammattikorkeakoulu, opinto-opas 2007–2008.)

3.5 Jatkokoulutusvaihtoehdot

Tradenomeilla on mahdollisuus jatko-opintoihin ja korkeampaan koulutukseen oman tutkinnon suorittamisen jälkeen. Tradenomi voi hakea ulkomaille opiskelemaan maisterin tutkintoa, ylempään ammattikorkeakouluun ylempää ammattikorkeakoulututkintoa ja

tiedekorkeakouluun opiskelemaan maisterintutkintoa. (Tradenomiliitto 2015b.)

Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon aloittaminen vaatii tradenomin tutkinnon ja kolmen vuoden työkokemuksen alalta tradenomin tutkinnon suorittamisen jälkeen. Ylempi ammattikorkeakoulututkinto kasvattaa yritysten henkilöstön osaamista vastaamaan työelämän tarpeisiin. Opintojen laajuus on 90 opintopistettä ja se sisältää 30 opintopisteen ammatillisen opinnäytetyön, joka tehdään yhteistyössä työelämän kanssa. Tutkinnon suorittaminen antaa saman kelpoisuuden julkisiin virkoihin kuin tiedekorkeakoulujen maisterin tutkinto. (Taloushallintoalan tradenomit 2014.)

Työelämässä maisterin tutkintoa arvostetaan enemmän, koska ylempi ammattikorkeakoulututkinto ei ole tarpeeksi tunnettu työelämässä. Tutkinnosta on kuitenkin hyötyä ja sillä on koettu olevan suurin merkitys uralla etenemisessä. (Tradenomiliitto 2012.)

Tradenomitutkinnon suorittaneilla on mahdollisuus hakea erillisvalintojen kautta suoraan maisterivaiheeseen suorittamaan kauppatieteiden maisterin tutkintoa tiedekorkeakouluun. Kauppatieteiden maisterin tutkinto on 120 opintopistettä ja lisäksi erillisvalinnan kautta valitut opiskelijat suorittavat täydentäviä opintoja enintään 60 opintopisteen edestä. Täydentävien opintojen tarkoitus on luoda edellytykset maisterin tutkinnon suorittamiseen. Maisterin tutkintoon kuuluu 30 opintopisteen pro gradu - tutkielma. (Turun kauppakorkeakoulu 2015.)

4 KYSELYTUTKIMUS LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULUN TRADENOMEILLE

4.1 Tutkimuksen rajaus, menetelmät ja tavoitteet

Tutkimus suoritettiin verkkokyselynä ja perusjoukkona oli vuosina 2009–2011 Lahden ammattikorkeakoulusta valmistuneet nuorten koulutusohjelman suomenkielisen linjan tradenomit, joita oli yhteensä 384 kappaletta. Valitsimme vuosina 2009–2011 valmistuneet, koska olettamuksena oli, että he ovat ehtineet olla työelämässä jo useamman vuoden tai vaihtaneet alaa, jos tradenomin työt eivät ole olleet odotuksien mukaisia. Vuonna 2009 valmistui ensimmäinen vuosikurssi, jolla oli markkinoinnin, taloushallinnon sekä johtamisen ja viestinnän tradenomeja, sen vuoksi aikaisempia valmistumisvuosia ei sisällytetty perusjoukkoon. Nuorten koulutusohjelmaan ja suomenkielisen linjan rajaus tehtiin suuntautumisvalintojen takia, joita muilla tradenomilinjalla ei ole. Tarkoituksena oli, että kaikki vastaajat ovat olleet koulutuksen pohjalta samassa tilanteessa vastatessaan.

4.2 Kysely

Kysely on jaettu kolmeen teemaan: koulutus, työelämä ja koulutuksen kehittäminen. Koulutuksen kehittäminen osio sisälsi vain avoimia kvalitatiivisia kysymyksiä. Osion tarkoituksena oli saada vastaajilta mahdollisimman suora mielipide koulutuksen kehittämiseen.

Kysely toteutettiin Webropol-verkkoalustalla ja se lähetettiin Lahden ammattikorkeakoulun toimesta valmistuneiden opiskeluaikoina ilmoittamiin sähköpostiosoitteisiin. Tästä johtuen osa osoitteista ei välttämättä ollut enää käytössä ja voi olla, että viesti ei koskaan saavuttanut kohdettaan.

Kysely lähetettiin 384:lle Lahden ammattikorkeakoulusta valmistuneelle tradenomille, joista kyselyyn vastasi 75 henkilöä. Kyselyn vastaajat olivat 2009 - 2011 valmistuneita suomenkielisen nuorten koulutusohjelman tradenomeja. Tarkoituksena oli, että vastaajat ovat olleet työelämässä jo

useamman vuoden. Kysely oli auki 29.9. –20.10.2015 ja se lähetettiin eteenpäin kohderyhmälle 29.9.2015 Lahden ammattikorkeakoulun toimesta. Kyselystä laitettiin vielä uudestaan muistutusviesti viikkoa myöhemmin 6.10.2015.

Kyselyn kohderyhmästä vain 154 oli avannut kyselyn ja näistä 75 oli vastannut kyselyyn. Kyselyyn vastasi siis 48,7% kyselyn avanneista ja koko kohderyhmästä 19,5%. Avoimiin kysymyksiin vastausprosentti tippui jonkin verran ja vastauksia saatiin noin 50 kappaletta kysymystä kohden.

Kyselyn ensimmäisessä osiossa käsiteltiin vastaajien perustietoja. Heiltä kysyttiin seuraavat tiedot: sukupuoli, ikä, valmistumisvuosi, suuntautumisvaihtoehto, ammattinimike, asuinpaikka, aikaisemmat tutkinnot ja miksi he valitsivat juuri Lahden ammattikorkeakoulun.

Perustietojen jälkeen kysely jakaantui kolmeen pääteemaan; koulutukseen, työelämään ja koulutuksen kehittämiseen. Nämä teemat ja niiden sisältämät kysymykset pohjautuvat teoriaosuuteen, jossa aiheita on käsitelty.

Koulutusosuudessa kysyttiin kuinka hyvin oppilaitos ja sen opetusmenetelmät valmistivat työelämää varten. Lisäksi haluttiin selvittää olivatko vastaajat hankkineet jatkokoulutusta tai kokonaan muuta koulutusta tradenomitutkinnon lisäksi. Vastausvaihtoehdot olivat pääasiallisesti yhdestä viiteen monivalintoja, mutta osassa kysymyksistä oli lisäksi paikka avoimelle vastaukselle.

Työelämäosuudessa pyrittiin selvittämään ovatko valmistuneet tradenomit päässeet oman alan töihin ja kuinka tyytyväisiä he ovat nykyiseen työhönsä. Lisäksi kysyttiin tulevaisuuden näkymiä työtilanteen suhteen. Myös tässä osiossa vastausvaihtoehdot koostuivat arvioi yhdestä viiteen asteikoista. Lisäksi mukana oli muutamia kyllä/ei-kysymyksiä.

Viimeinen osio koostui avoimista kysymyksistä liittyen Lahden ammattikorkeakoulun tradenomitutkinnon kehittämiseen. Vastaajat saivat avoimesti kertoa tuntemuksiaan siitä, miten koulutusta voisi jatkossa

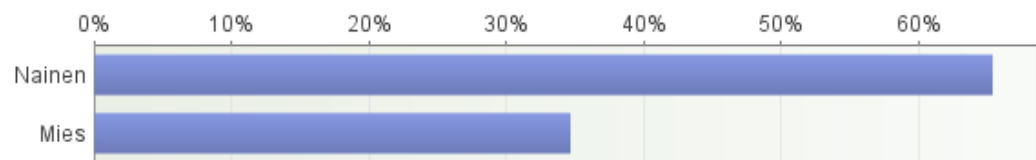
parantaa. Kysymykset käsittelivät niin opetusmenetelmiä kuin sisältöäkin ja sitä missä onnistuttiin parhaiten ja mihin jäi mahdollisesti parantamisen varaa.

4.3 Tutkimuksen tulokset

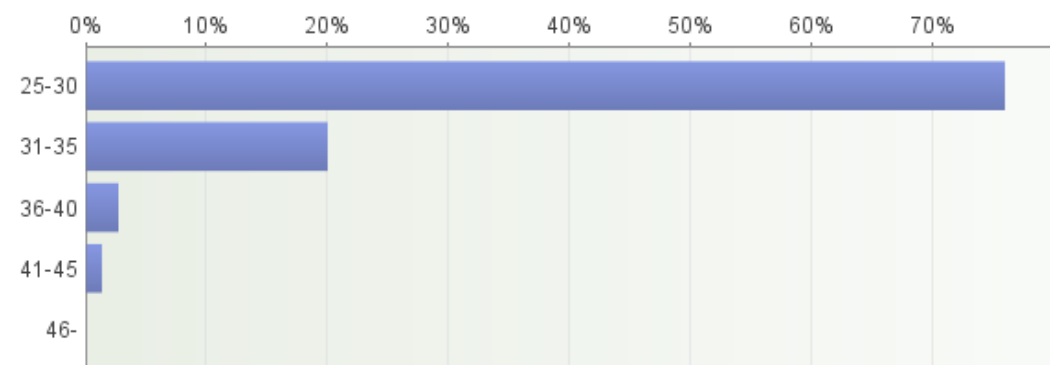
4.3.1 Perustiedot

Tässä osiossa käsitellään vastaajien perustiedot ja miksi he valitsivat Lahden ammattikorkeakoulun opiskelupaikakseen.

Sukupuoli ja ikä



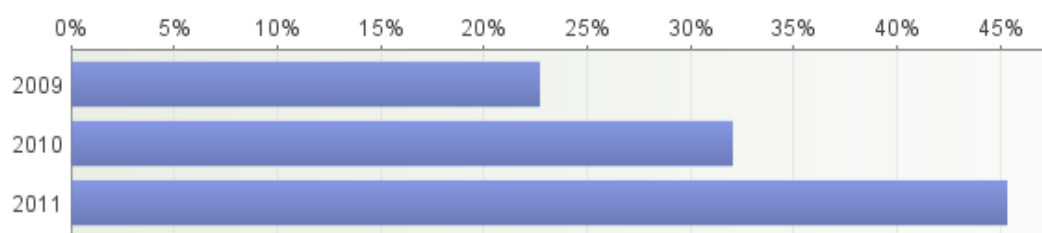
Kuvio 10. Vastaajien sukupuoli (n=75)



Kuvio 11. Vastaajien ikä (n=75)

Kyselyyn vastasi 75 henkilöä ja heistä 65% oli naisia ja 35% miehiä. Vastaajista enemmistö (76%) oli 25–30 vuotiaita ja vastaajien iät vaihtelivat 25 ja 45 vuoden välillä.

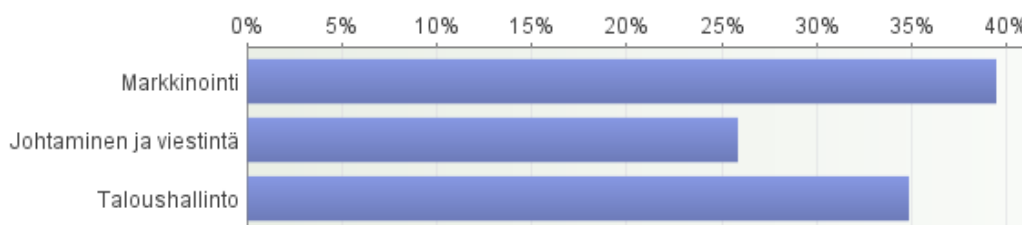
Valmistumisvuosi



Kuvio 12. Vastaajien valmistumisvuosi (n=75)

Vastaajista 23% oli valmistunut vuonna 2009, 32% vuonna 2010 ja suurin osa eli 45% vuonna 2011.

Suuntautumisvaihtoehto



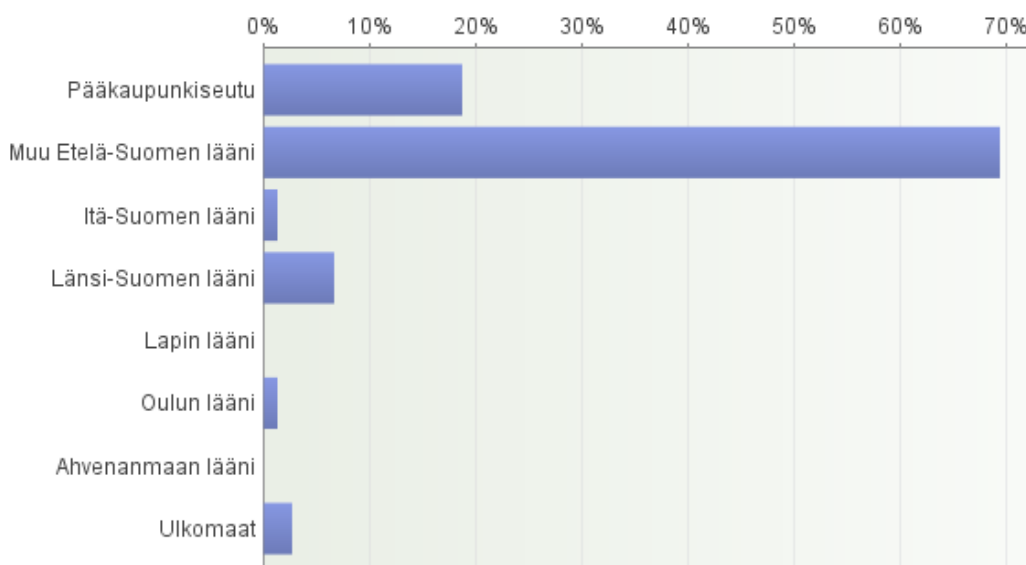
Kuvio 13. Vastaajien suuntautumisvaihtoehto (n=66)

Vastaajista 39% oli markkinoinnin suuntautumisen valinneita, taloushallinnon suuntautumisen valinneita oli 35% ja johtamisen ja viestinnän valinneita oli 26%.

Ammattinimike

Ammattinimikkeeltään vastaajia oli laajalta alueelta projektipäälliköistä järjestelmävastaaviin. Useimmin toistuvia nimikkeitä olivat kirjanpitäjä, myyntipäällikkö, talouspäällikkö ja tiiminvetäjä. Kysymykseen vastasi yhteensä 69 henkilöä.

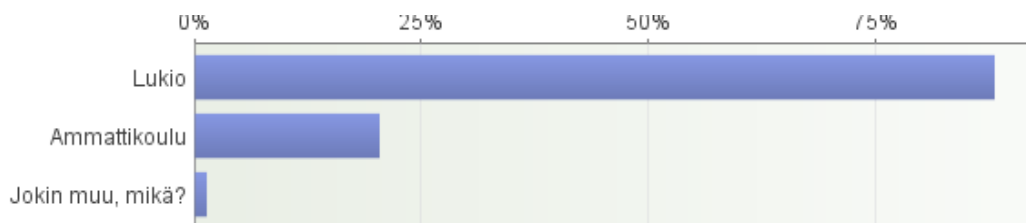
Asuinpaikka



Kuvio 14. Vastaajien asuinpaikka (n=75)

Vastanneista 19% asui pääkaupunkiseudulla ja selvä enemmistö 69% osuudella jossain muualla Etelä-Suomen läänissä. Länsi-Suomen läänissä asui 7%, Itä-Suomen läänissä 1%, Oulun läänissä 1% ja ulkomailla 3%.

Aikaisemmat tutkinnot



Kuvio 15. Vastaajien aikaisemmat tutkinnot (n=74)

Vastaajista pelkästään lukion käyneitä oli 78% ja 11% pelkästään ammattikoulun käyneitä. Vastaajista 11% oli käynyt sekä lukion että ammattikoulun.

Miksi valitsit Lahden ammattikorkeakoulun ja tradenomin tutkinnon?

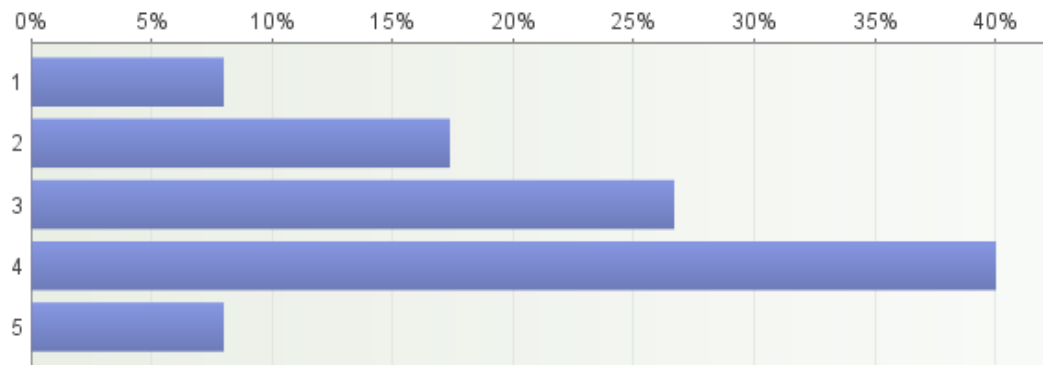
Merkittävä osa vastaajista valitsi Lahden ammattikorkeakoulun ja tradenomin tutkinnon sijainnin takia, he joko asuivat jo valmiiksi Lahdessa tai lähialueella. Monia Lahti kiinnosti kaupunkina ja he muuttivat muualta.

Valintaan vaikutti myös monella se, että tradenomin koulutusta pidettiin yleispätevänä ja sen koettiin antavan hyvät lähtökohdat kaupalliselle alalle. Monelta myös tuli vastaus, että he eivät olleet päässeet yliopistoon opiskelemaan ja taas toisaalta osa oli vaihtanut yliopiston ammattikorkeakouluun. Muutama oli hakenut ihan vain siksi, että ei oikein tiennyt, mitä haluaa tehdä työkseen. Kysymykseen vastasi 66 henkilöä.

4.3.2 Koulutus

Tässä osiossa kerrotaan, kuinka hyvin koulutus valmisti opiskelijat työelämään ja kuinka paljon siitä oli hyötyä työllistymisen kannalta. (1=Täysin eri mieltä, 5=täysin samaa mieltä)

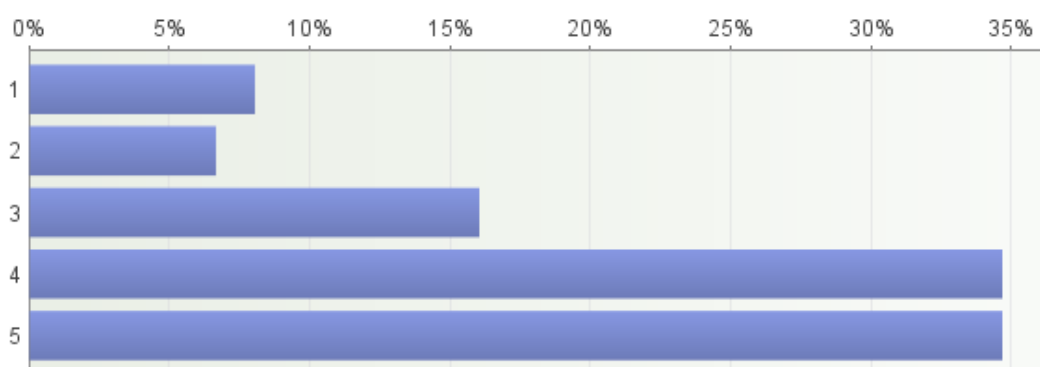
Koulu valmisti hyvin työelämään



Kuvio 16. Vastaajien mielipide siitä, kuinka hyvin koulu valmisti heitä työelämään (n=75)

48% vastaajista oli jokseenkin samaa tai täysin samaa mieltä siitä, että koulutus valmisti hyvin työelämään. Vastaavasti 25% vastaajista koki olevansa jokseenkin tai täysin eri mieltä asiasta.

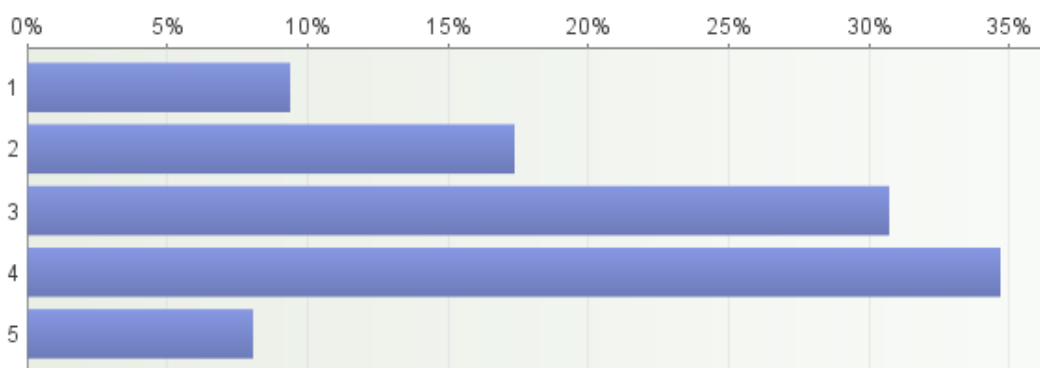
Koen, että koulutuksesta oli apua työllistymisessäni



Kuvio 17. Vastaajien mielipide siitä, oliko koulutuksesta apua työllistymiseen (n=75)

Merkittävä osa koki, että koulutuksesta oli hyötyä työllistymiseen. Yhteensä 69% vastaajista oli joksikin tai täysin samaa mieltä siitä, että koulutus on auttanut työllistymisessä. Ainoastaan 15% vastaajista ilmoitti olevansa joksikin tai täysin eri mieltä koulutuksen hyödyistä.

Koulutuksessa opetettiin oleellisia asioita työelämän kannalta

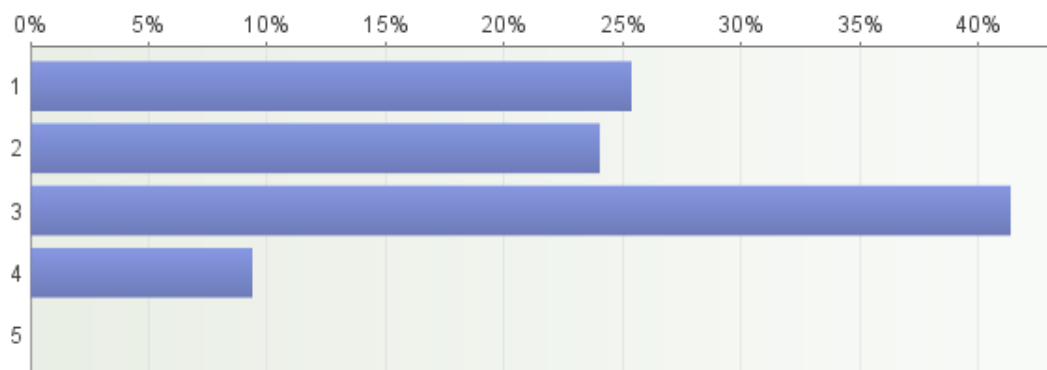


Kuvio 18. Vastaajien mielipide siitä, keskittyikö koulutus oleellisiin asioihin työelämän kannalta (n=75)

Suurin osa (35%) vastaajista oli joksikin samaa mieltä siitä, että koulutuksessa keskityttiin opettamaan työelämän kannalta tärkeitä asioita. Toisaalta myös 31% vastaajista ei ollut samaa eikä eri mieltä asiasta.

Negatiivinen kuva opintojen työelämän hyödyistä jäi yhteensä 27% vastaajista.

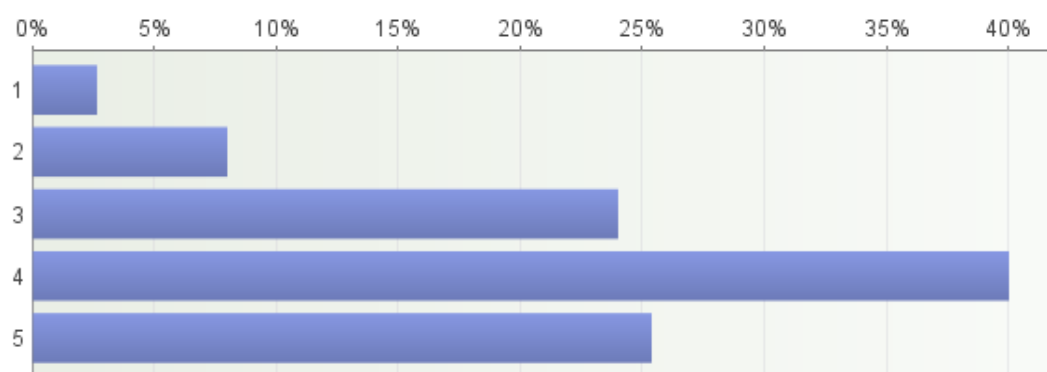
Opinnoissani oli yhteistyötä muiden koulutusalojen kanssa



Kuvio 19. Vastaajien mielipide siitä, oliko muiden koulutusalojen kanssa yhteistyötä opintojen aikana (n=75)

Kutakuinkin puolet vastaajista ilmoittivat joko olevansa jokseenkin tai täysin eri mieltä siitä, että muiden koulutusalojen kanssa oli yhteistyötä opintojen aikana. Myös 41% vastaajista ilmoitti että eivät ole samaa eikä eri mieltä asian suhteen. Ainoastaan 9% vastaajista ilmoitti olevansa jokseenkin samaa mieltä siitä, että yhteistyötä oli opintojen aikana.

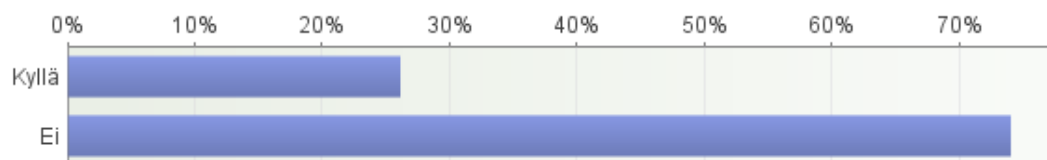
Tradenomin koulutuksesta on ollut minulle hyötyä



Kuvio 20. Vastaajien mielipide siitä, onko tradenomin koulutuksesta ollut heille hyötyä (n=75)

Suurin osa (65%) vastaajista ilmoitti olevansa jokoseenkin tai täysin samaa mieltä siitä, että he kokivat tradenomin koulutuksesta olleen heille hyötyä. Vastaavasti ainoastaan 11% oli jokoseenkin tai täysin eri mieltä asiasta.

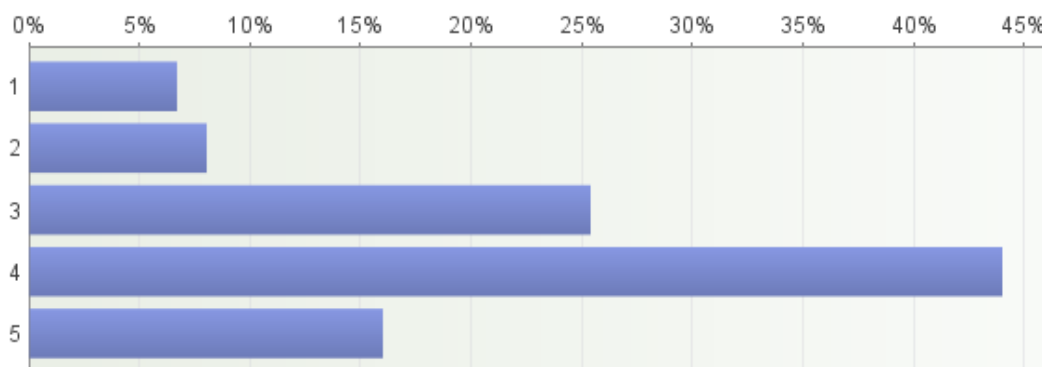
Olen hankkinut muun alan koulutusta tai vaihtanut alaa



Kuvio 21. Ovatko vastaajat hankkineet muun alan koulutusta tai vaihtanut alaa (n=73)

26% vastaajista oli hankkinut muun alan koulutusta tai vaihtanut alaa kokonaan. Suurimmalle osalle tradenomin koulutus on kuitenkin jäänyt toistaiseksi viimeiseksi koulutukseksi.

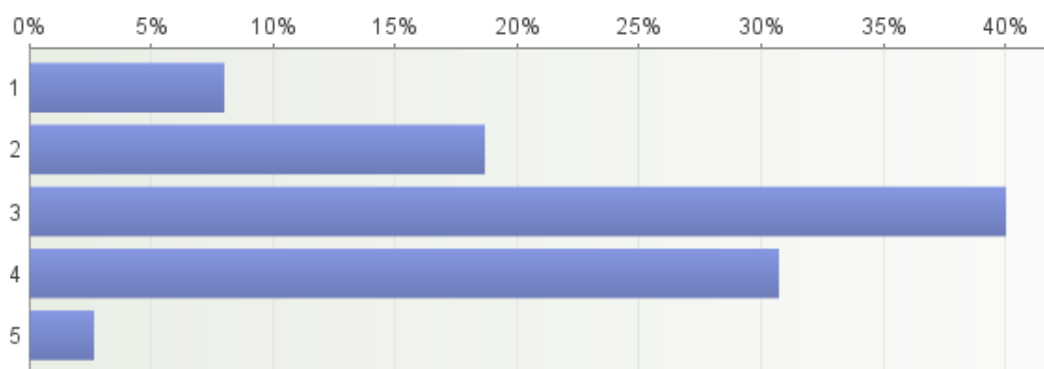
Suosittelisin tradenomin tutkintoa muillekin



Kuvio 22. Vastaajien mielipide siitä, suosittelisivatko he tradenomin tutkintoa muillekin (n=75)

Yhteensä 60% vastaajista ilmoitti olevansa jokoseenkin tai täysin samaa mieltä siitä, että suosittelisivat tradenomin tutkintoa muillekin. Vastaavasti 15% vastaajista oli jokoseenkin tai täysin eri mieltä asiasta.

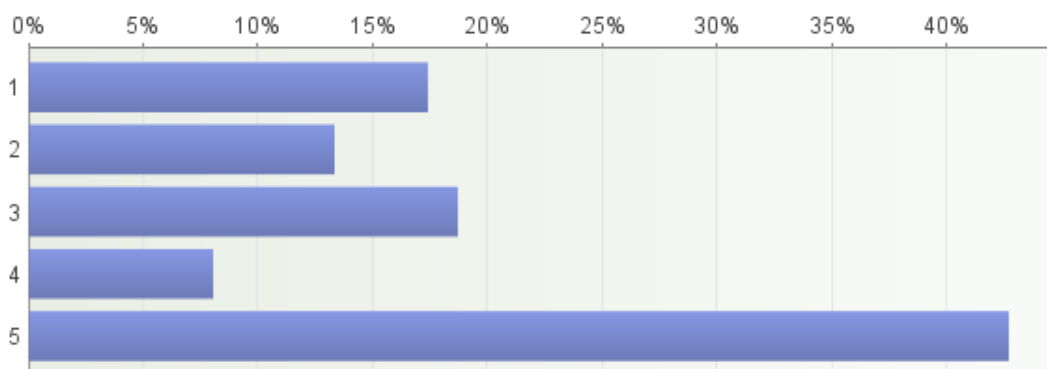
Koen, että tradenomin tutkintoa arvostetaan työelämässä



Kuvio 23. Vastaajien arvio tradenomin tutkinnon arvostuksesta työelämässä (n=75)

Suurin osa (40%) vastaajista ei ollut samaa eikä eri mieltä kysyttäessä tradenomin tutkinnon arvostusta työelämässä. 33% vastaajista oli jokseenkin tai täysin samaa mieltä asiasta.

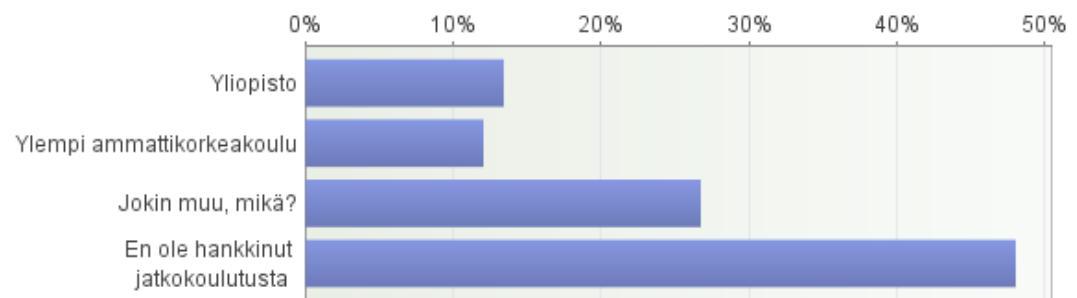
Koulun työharjoittelu auttoi työllistymisessä



Kuvio 24. Vastaajien mielipide siitä, auttoiko koulun työharjoittelu työllistymisessä (n=75)

Vastaajista 43% oli täysin samaa mieltä siitä, että työharjoittelusta oli hyötyä työllistymiseen. Negatiivinen kuva työharjoittelun hyödyistä jäi yhteensä 31%:lle vastaajista, jotka olivat jokseenkin tai täysin eri mieltä asiasta.

Oletko hankkinut jatkokoulutusta?



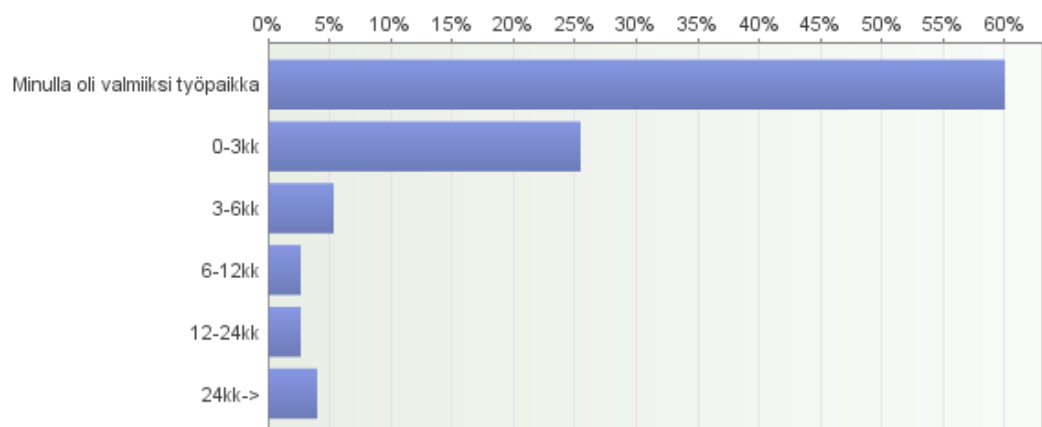
Kuvio 25. Vastaajien jatkokoulutuksen jakauma (n=75)

Lähes puolet vastaajista 48% osuudella ei ole hankkinut jatkokoulutusta tradenomintutkintoonsa. 13% vastaajista oli hankkinut yliopistossa jatkokoulutusta ja 12% vastaajista oli suorittanut ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon. Lisäksi noin 27% vastaajista oli suorittanut jonkinlaisia erinäisiä oheiskursseja kuten erityisopintoja alaansa liittyen.

4.3.3 Työelämä

Tässä osiossa kerrotaan vastaajien työllisyystilanteesta ja siitä kuinka hyvin vastaajat ovat saaneet tradenomin koulutusta vastaavia töitä

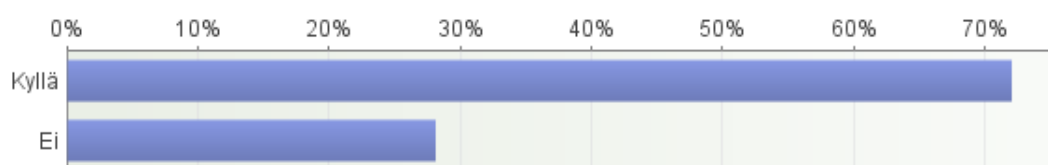
Valmistumisen jälkeen työllistytin



Kuvio 26. Kuinka nopeasti vastaajat työllistyivät valmistuksen jälkeen (n=75)

Suurin osa vastaajista ilmoitti, että heillä oli työpaikka jo valmiina tutkinnon suoritettuaan. Myös 25% vastaajista kertoi saaneensa työpaikan 0-3kk valmistumisen jälkeen. Yhteensä 7%:lla vastaajista oli mennyt yli vuosi valmistumisesta kunnes saivat työpaikan.

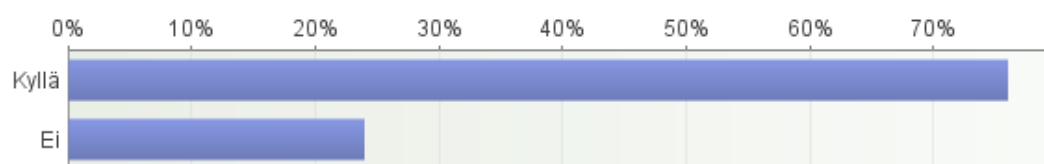
Sain tradenomin tutkintoa vastaavia töitä heti valmistumisen jälkeen



Kuvio 27. Saivatko vastaajat tutkintoa vastaavia töitä heti valmistumisen jälkeen (n=75)

Suurin osa vastaajista (72%) ilmoitti saaneensa tradenomintutkintoa vastaavia töitä heti valmistumisen jälkeen.

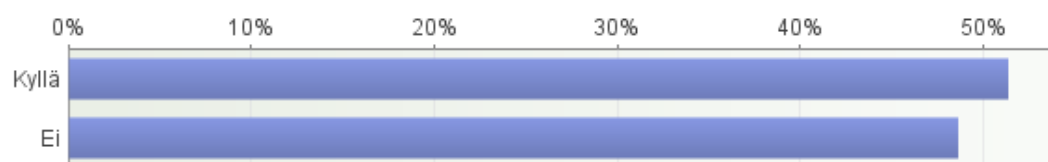
Nykyinen työni vastaa tradenomin tutkintoani



Kuvio 28. Vastaako vastaajien nykyinen työpaikka heidän tutkintoaan (n=75)

Pääosa vastaajista (76%) työskentelee nykyään tradenomintutkintoa vastaavassa työtehtävässä.

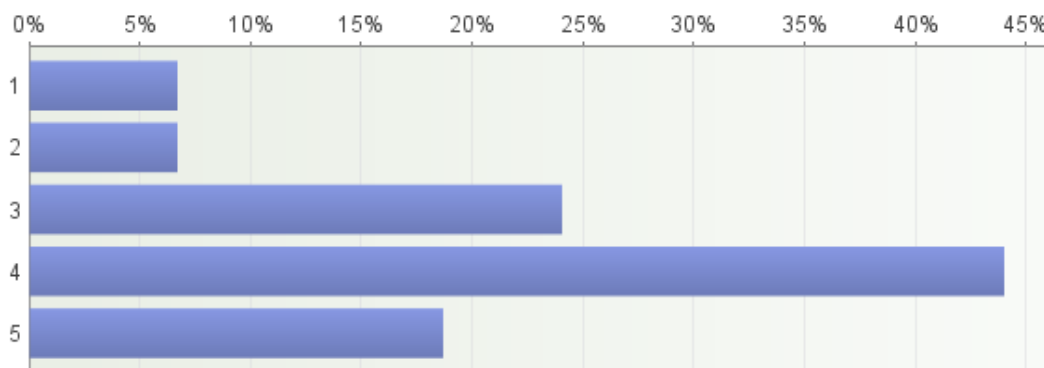
Nykyinen työni vastaa suuntautumisvaihtoehtoani



Kuvio 29. Vastaako vastaajien nykyinen työnkuva heidän suuntautumisvaihtoehtoan (n=75)

Suuntautumisvaihtoehtoaan vastaavissa työtehtävissä työskentelee tällä hetkellä 51% vastaajista.

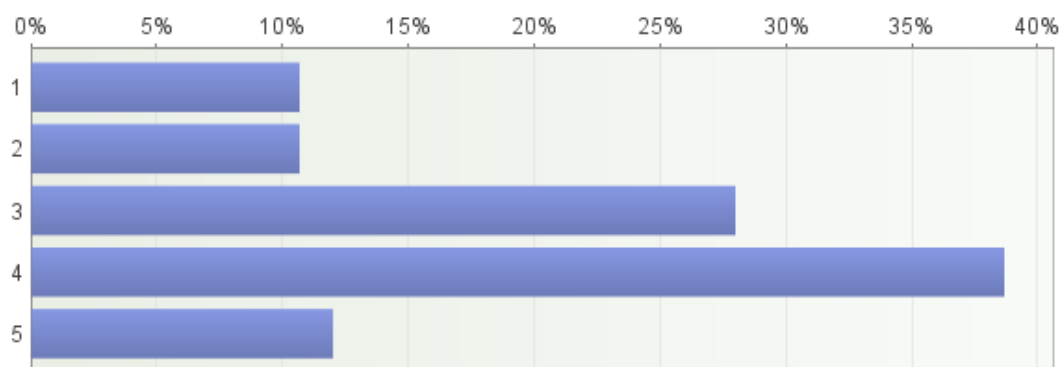
Koen tulevaisuuden työnäkymät turvallisiksi



Kuvio 30. Kuinka turvallisiksi vastaajat kokevat tulevaisuuden työnäkymät (n=75)

Vastaajista 44% oli jokseenkin samaa mieltä siitä, että kokivat tulevaisuuden työnäkymät turvallisiksi. Lisäksi 19% ilmoitti olevansa täysin samaa mieltä asiasta. Yhteensä 13% vastaajista oli jokseenkin tai täysin eri mieltä työnäkymien turvallisuudesta.

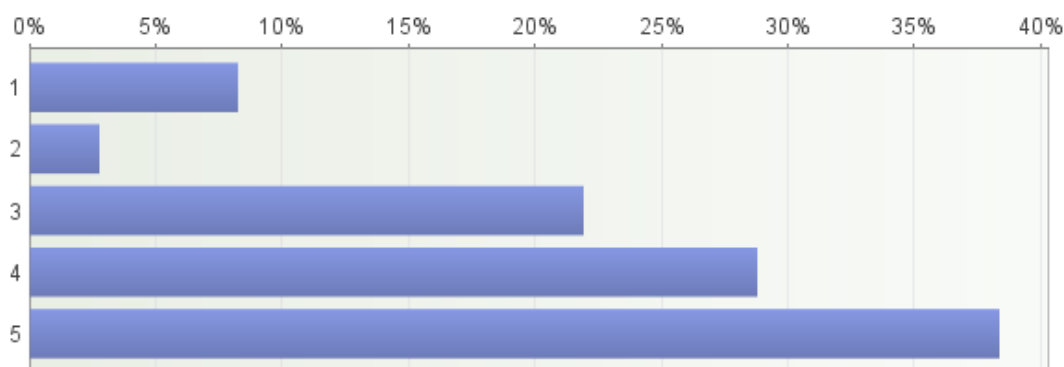
Oman alan töitä on ollut helppo saada



Kuvio 31. Vastaajien mielipide siitä, kuinka helppo oman alan töitä on ollut saada (n=75)

Yhteensä 51% vastaajista oli jokseenkin tai täysin samaa mieltä siitä, että oman alan töitä on ollut helppo saada. Vastaavasti yhteensä 21% vastaajista oli asiasta jokseenkin tai täysin eri mieltä.

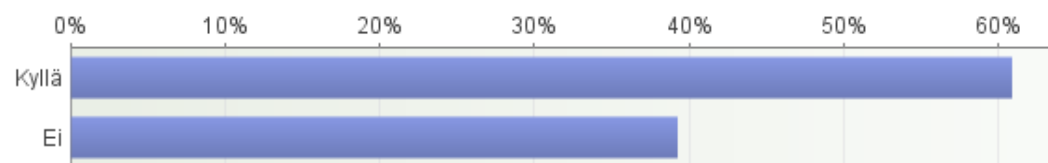
Olen tyytyväinen nykyiseen työhöni



Kuvio 32. Vastaajien tyytyväisyys nykyiseen työhöhönsä (n=75)

Positiivisen vastauksen kysyttäessä tyytyväisyydestä nykyiseen työhön antoi yhteensä 67% vastaajista. 22% vastaajista ei ollut samaa eikä eri mieltä.

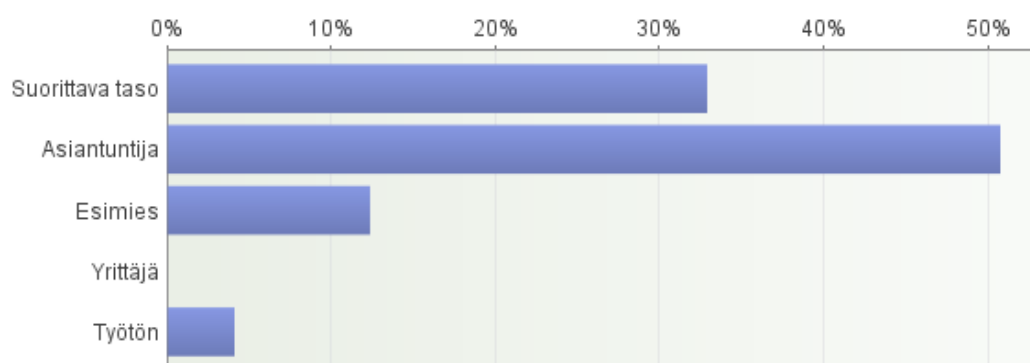
Nykyinen työni vaatii korkeakoulututkinnon



Kuvio 33. Kuinka monen vastaajan nykyinen työ vaatii korkeakoulututkinnon (n=74)

Vastaajista 61% työskentelee tällä hetkellä työtehtävässä, joka vaatii korkeakoulututkinnon.

Missä asemassa työskentelet nykyisin?



Kuvio 34. Vastaajien asema työelämässä (n=73)

Noin puolet (51%) vastaajista ilmoitti työskentelevänsä asiantuntijatehtävissä tällä hetkellä. Suorittavalla tasolla työskenteleviä oli yhteensä 33% vastaajista ja esimiesasemassa työskenteli 12% vastaajista. Kukaan vastaajista ei ilmoittanut toimivansa yrittäjänä ja työttömänä oli tällä hetkellä 4% vastaajista.

4.3.4 Koulutuksen kehittäminen

Viimeisessä osiossa esitellään koulutuksen kehittäminen. Siinä käydään läpi mitä vastaajat pitivät hyvänä, mitä he olisivat kaivanneet koulutukselta lisää ja mihin tulevaisuudessa koulutuksessa pitäisi panostaa.

Minkä osaamisen koit jääneen puutteelliseksi koulutuksen jäljiltä

Vastauksia siihen, mikä osaaminen jäi puutteelliseksi koulutuksen jäljiltä, tuli laajasti. Useimmin toistuva teema oli tarkan yksittäisen alan osaamisen puutteellisuus. Monet vastaajista kokivat, että tutkinto ei valmistanut heitä oikeastaan mihinkään tarkkaan työtehtävään. Myös käytännön osaamisen puute työelämässä toistui useassa vastauksessa. Yritysten kanssa olisi tahdottu tehdä enemmän yhteistyötä. Pelkkä työharjoittelu ei ollut tarpeeksi, vaan jotain todellista olisi kaivattu jo aikaisemmin. Esimerkiksi työharjoittelun jakaminen useammalle jaksolle.

Minkä osa-alueen koet vahvistuneen eniten koulutuksen avulla?

Koulutuksen myötä eniten vahvistunut osa-alue oli monella kielitaito ja esiintyminen. Myös monet vastaajista ilmoittivat ryhmätyötaitojensa parantuneen koulutuksen myötä. Tietoteknisten taitojen koettiin kehittyneen ja Microsoft Officen käytön parantuneen huomattavasti.

Mitä toivot näin jälkikäteen, että koulussa olisi opetettu?

Useimmin toistuvia teemoja siihen, mitä koulutuksessa olisi voinut olla lisää olivat muunmuassa enemmän käytännönläheisempiä opetusmenetelmiä ja useampiin järjestelmiin tutustumista. Teoriatiedon

lisäksi olisi kaivattu ymmärrystä sen teorian siirtämisestä käytäntöön ja työharjoittelua useammassa paikassa. Ylipäätään IT-aidot jäivät usealla vastaajalla puutteellisiksi. Taloushallinnon oppimista olisi kaivattu lisää ja taloushallinnon suuntautumisen valinnot olisivat halunneet käyttää kunnollista kirjanpito-ohjelmaa, tiliristikoiden sijaan

Mitkä opetusmenetelmät olivat mielestäsi parhaita? Mitä jäit kaipaamaan lisää?

Käytännön tehtävät etenkin yritysten parissa olivat jääneet monen vastaajan mieleen erittäin positiivisina ja opettavaisina. Näitä kaivattiin myös paljon lisää koulutukseen. Ylipäätään kaikki case-työskentely nousee vahvasti esille vastauksissa hyödyllisyydellään. Monet vastaajista myös toivoi, että puuduttavista luentotyyppisistä menetelmistä pyrittäisiin eroon ja, että luennoille saataisiin vierailevia ammattilaisia kertomaan tehtävistään. Ryhmätyöskentelyn koettiin olleen erittäin hyödyllistä ja moni sanoi oppineensa sen avulla paljon.

Mihin tradenomin koulutuksessa tulisi panostaa tulevaisuudessa?

Vastaajien mukaan tradenomin koulutuksen tulisi tulevaisuudessa keskittyä erityisesti käytännön oppimiseen ja yhteistyöhön työelämän kanssa. Tämä toistui selvästi yli puolissa vastauksissa ja yhteistyö lisääminen oikeiden yritysten kanssa oli suurimman osan mielestä tärkein asia. Opiskelupaikkoja tradenomeille on myös vastausten mukaan liikaa ja muista on vaikea erottautua. Toistuvana teemana olikin, että pitäisi olla syvempää opetusta joiltain valinnaisilta alueilta, jotta voitaisiin erottua sen avulla siirryttäessä työelämään. Myyntikoulutus oli myös monen mielestä olennainen tulevaisuuden kannalta, koska moni siirtyy myyntitehtäviin opiskelun jälkeen. Kielitaidon parantamiseen pitäisi keskittyä ja erityisesti esiintyminen englanniksi koettiin tärkeänä ja panostamisen arvoisena.

Missä koulutus onnistui parhaiten? Entä huonoiten?

Monet vastaajista ilmoittivat koulutuksen onnistuneen parhaiten siinä, että se antoi perusavaimet työelämään. Erityisesti työharjoittelua kehuttiin ja

sillä koettiin olevan suuri vaikutus opiskelujen jälkeisen työllistymisen kannalta. Yhtäläilla taas monet vastaajista ilmoittivat koulun onnistuneen huonoiten siinä, että suurin osa kursseista jäi pintaraapaisuiksi ja käytännön hyödyt työelämään jäivät vähäisiksi. Monet olisivat kaivanneet syvempää osaamista johonkin tiettyyn alueeseen, jolla erottua työelämässä.

4.4 Tutkimustuloksien yhteenveto

Tutkimukseen osallistuneista tradenomeista 65% oli naisia ja 35% miehiä. Heistä 76% oli 25–30 -vuotiaita ja kaikki alle 46–vuotiaita. Vuonna 2011 valmistuneita oli 45% ja 39% oli markkinoinnin suuntautumisvaihtoehdon valinnoita. Asuinpaikakseen 78% vastanneista ilmoitti Etelä-Suomen läänin. Lukion käyneitä vastaajista oli 89%. Ammattinimekkeitä vastaajilla oli laaja kirjo päälliköistä assistentteihin.

Lahden ammattikorkeakoulun ja tradenomin tutkinnon vastaajat olivat valinneet sijainnin ja tutkinnon yleispätevyyden perusteella. Lahtea pidettiin myös mielenkiintoisena kaupunkina.

Noin puolet vastaajista koki tutkinnon valmistaneen hyvin työelämään ja enemmistö oli sitä mieltä, että koulutus auttoi työllistymisessä. Vastaukset eivät antaneet selvää kantaa siitä opetettiinkö työelämän kannalta tärkeitä asioita, vaan mielipiteet jakautuivat tasaisesti. Yhteistyötä muiden linjojen kanssa oli vastaajien mukaan erittäin vähän. Tradenomin koulutus koettiin hyödyllisenä ja vain neljännes oli hankkinut muuta koulutusta tai vaihtanut alaa. Tradenomin tutkintoa suositeltaisiin muillekin, kuitenkin vain kolmannes koki, että sitä arvostetaan työelämässä. Työharjoittelu taas nähtiin todella hyödyllisenä työllistymisen kannalta. Jatkokoulutusta oli hankkinut noin puolet ja näistä neljännes yliopistossa tai ylemmässä ammattikorkeakoulussa.

Vastaajista yli puolella oli työpaikka jo heti, kun he valmistuivat ja neljännes sai työpaikan pikaisesti valmistumisen jälkeen. Tradenomin tutkintoa vastaavia töitä oli saanut 76% vastaajista heti valmistumisen

jälkeen ja puolet työskenteli tällä hetkellä suuntautumisvaihtoehtonsa mukaisessa työpaikassa. Tulevaisuuden työnäkymät koettiin turvallisiksi ja puolet ilmoitti, että oman alan töitä oli ollut helppo saada. Suurin osa oli tyytyväinen nykyiseen työhön ja yli puolet työskentelee tehtävässä, joka vaatii korkeakoulututkinnon. Suorittavalla tasolla ja asiantuntijatehtävissä työskenteli selvä enemmistö vastaajista. Kukaan vastaajista ei toiminut tällä hetkellä yrittäjänä.

Koulutuksen kehittämisen tärkeimpiä teemoja olivat käytännön oppiminen ja yhteistyö yritysten kanssa. Sama vastaus toistui lähes jokaisessa kysymyksessä. Teoriaa olisi haluttu soveltaa enemmän käytännössä. Myös syvempi osaaminen jäi koulutuksessa puuttumaan, monet olisivat halunneet syvemmän osaamisen kurseja, jolla erottua työelämässä. Vastaavasti koulutus kehitti eniten esiintymistä, kielitaitoja, ryhmätyötaitoja, tietoteknistä osaamista ja yleistä liiketalouden tuntemusta. Työharjoittelu nähtiin hyödyllisenä työllistymisen kannalta, mutta sitäkin olisi haluttu useammassa jaksossa.

4.5 Johtopäätöksiä ja kehitysehdotuksia

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, kuinka hyvin Lahden ammattikorkeakoulun tradenomitutkinto valmisti opiskelijat työelämään ja kuinka koulutusta tulisi kehittää. Tutkimuksessa selvitettiin myös kuinka hyvin valmistuneet tradenomit ovat työllistyneet ja kuinka hyvin työ vastaa tutkintoa.

Selvää vastausta ongelmiin ei suoranaisesti saatu. Vastaukset jakautuivat monessa kysymyksessä tasaisesti, joten eri henkilöt olivat kokeneet koulutuksen hyvinkin erilailla. Vastauksien perusteella voi kuitenkin tehdä tietynlaisia johtopäätöksiä sen mukaan, mitä enemmistö vastasi. Tutkimuksen mukaan voidaankin sanoa, että Lahden ammattikorkeakoulu onnistui valmistamaan opiskelijat hyvin työelämään.

Koulutuksen kehittämiseen saatiin paljon kaikilta vastaajilta samankaltaisia mielipiteitä. Erityisesti käytännönläheisyys ja työelämäyhteistyö nousivat

keskeisiksi asioiksi. Nämä vastasivat myös tradenomiliiton näkemyksiin tradenomikoulutuksen tulevaisuudesta. Suunta on kuitenkin selvä, koulutukselta kaivataan työkaluja, joilla valmistumisen jälkeinen siirtyminen työelämään olisi mahdollisimman helppo.

Yleinen työttömyysaste vuonna 2015 oli noin 9% ja tutkittavien valmistumisen aikoihin noin 6–8%. Vastaavasti tradenomien työttömyysaste on noin 7% (Tradenomiliitto 2015d). Valmistumisen jälkeinen työllistyminen vastasi aika hyvin näitä samoja lukuja, noin 7% tutkittavista ei työllistynyt ensimmäisenä vuotena valmistumisen jälkeen. Tutkimuksen mukaan Lahden ammattikorkeakoulun tradenomien työllisyysaste noudattaa samoja lukuja kuin yleinen työttömyysaste.

Kuviosta 35 huomaa, että tulevaisuuden näkymät tradenomien koulutuksesta, tutkimuksen tuloksien ja tradenomiliiton näkemyksien muodossa kohtaavat. Molemmat osapuolet painottavat samoja taitoja. Tietotekninen osaaminen, kielitaidot, liiketalouden perustuntemus ja jonkin alan syvempi osaaminen nähdään tärkeinä. Myös työharjoittelu koettiin tutkimuksessa erittäin tärkeänä työllistymisen kannalta ja samoilla linjoilla oli tradenomiliitto. Tutkimus myös tuki sitä kantaa, että yritysten kanssa tehtäisiin enemmän yhteistyötä kouluelämässä.

Näkemykset tulevaisuuden koulutuksesta	
Tradenomiliitto	Tradenomit
<ul style="list-style-type: none"> - Liiketalouden perusosaaminen - Tiimityötaidot - Vuorovaikutustaidot - Tietotekninen osaaminen - Kielitaidot - Syvempi osaaminen - Yhteistyö työelämän kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> - Kielitaidot - Esiintyminen - Käytännön läheisyys - Tietotekninen osaaminen - Yhteistyö työelämän kanssa - Liiketalouden perusosaaminen - Järjestelmä osaaminen

Kuvio 35. Tradenomiliiton ja tradenomien näkemyksiä tulevaisuuden koulutuksesta.

Vastaajista 24% ilmoitti, että heidän nykyinen työnsä ei vastaa tradenomin koulutusta. Tämä luku vastaa hyvin kysymystä, jossa selvitettiin kuinka moni on hankkinut muun alan koulutusta tai vaihtanut alaa, jossa vastaava määrä oli 26%. Tradenomiliiton mukaan työelämässä olevia tradenomeja, joiden työ ei vastaa koulutusta, on noin 20–40 prosenttia (Tradenomiliitto 2015d). Saatu tulos vastaa siis tradenomiliiton tutkimuksia.

Kehitysehdotukset

Tutkintoon täytyisi saada ehdottomasti lisää käytännönläheisyyttä. Tämä toistui jatkuvasti vastauksissa useammassa eri kysymyksessä. Myös tradenomiliitto painotti samaa asiaa keskustelussamme. Koulutukseen täytyisi siis saada entistä enemmän lisää yhteistyötä oikeiden yritysten kanssa ja tehdä heille oikeita toimeksiantoja. Käytännössä yrityksille voitaisiin tarjota yhteistyötä opiskelijoiden kanssa. Tällöin yritykset saavat käyttöönsä nuoria tradenomiopiskelijoita, joilla saattaa olla jo paljon annettavaa. Samalla opiskelijat saavat arvokasta työkokemusta todellisista työtehtävistä, joita saattavat tehdä myös valmistumisen jälkeen. Yrityksiltä voitaisiin myös veloittaa pieniä summia, mikäli projektit ovat laajoja. Näin myös koulu saisi hankittua varoja ja hyötyä yhteistyöstä.

Työharjoittelun merkitys nousi myös vastauksista arvokkaana esille. Suuri osa vastaajista kertoi harjoittelun auttaneen heitä työllistymisessä ja että siitä sai hyvää työkokemusta opiskeluiden aikana. Työharjoittelua toivottiinkin enemmän ja että se olisi jaettu useampaan eri osaan. Monella muulla koulutuslallalla työharjoittelu on jo jaettu useampaan jaksoon. Tällä hetkellä suurimmalla osalla tradenomeista harjoittelu suoritetaan yhdessä yrityksessä ja yhtäjaksoisesti viisi kuukautta. Mikäli harjoittelu olisi jaettu useampaan osaan, pääsisivät opiskelijat kokeilemaan useampaa eri työtehtävää ja samalla luotua entistä enemmän yhteyksiä suoraan yritysmaailmaan.

Myös tietotekniikan osaamiseen ja kielten opetukseen tulee jatkossa panostaa vielä entistä enemmän. Lähes jokaisessa työssä nykypäivänä joutuu käyttämään useita eri järjestelmiä ja laitteita. Koulutuksessa ei tietenkään voida opettaa näistä jokaista, mutta mikäli opetetaan käyttämään muutamia järjestelmiä, on hyvin todennäköistä, että myös myöhemmin opeteltavat uudet järjestelmät oppii helpommin. Myös kielitaito on monessa ammatissa vähintäänkin pienessä roolissa. Lähes jokaiselle tulee tilanteita vastaan jossa joutuu puhumaan esimerkiksi englantia. Vielä tätäkin useammin saattaa joutua vastaamaan esimerkiksi vieraskieliseen sähköpostiin. Koulutukseen toivottiinkin jopa pakolliseksi lisää kieliopintoja. Lisäksi esiintymiseen vieraalla kielellä toivottiin lisää kursseja.

4.6 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimuksen luotettavuutta voidaan mitata sen reliabiliteetin ja validiteetin avulla. Määrällisessä eli kvantitatiivisessa tutkimuksessa reliabiliteetilla tarkoitetaan tutkimuksen kykyä antaa ei-sattumanvaraisia tuloksia. Tutkimuksen validiteetilla puolestaan tarkoitetaan sitä, kuinka hyvin käytetyt menetelmät soveltuvat tutkimusongelmien ratkaisuun. (Jyväskylän yliopisto 2009.)

Tämä opinnäytetyö on helposti toistettavissa ja koska kysymykset keskittyvät opintojen ajalle, pysyvät vastauksetkin hyvin samankaltaisina vuodesta toiseen. Muuttuvana tekijänä on nykyinen työtilanne, joka saattaa osalla vastaajista muuttua. Tämä tarkoittaa sitä, että tutkimuksen reliabiliteetti on kohtalaisen hyvä.

Tutkimuksen kysymykset pohjautuivat teoriaosuuteen, joka taas puolestaan pohjautui tutkimuksen pääongelmiin. Näin varmistettiin se, että kysymykset ovat oleellisia ja auttavat saavuttamaan ratkaisun tutkittaviin ongelmiin. Kysymykset pyrittiin muotoilemaan yksinkertaisiksi ja helposti ymmärrettäviksi, jotta vastaajat varmasti osaisivat vastata parhaan kykynsä mukaan. Kysely lisäksi testattiin koehenkilöillä, jotta saatiin varmuus siitä, että vastaajat kykenisivät siihen vastaamaan. Testin

suorittivat kaksi aikaisemmin valmistunutta tradenomia viikkoa ennen kuin varsinainen kysely lähetettiin perusjoukolle.

5 YHTEENVETO

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, kuinka hyvin Lahden ammattikorkeakoulu valmisti tradenomit työelämään. Samalla selvitettiin työelämän nykyisiä vaatimuksia ja miten ne tulevat muuttumaan tulevaisuudessa. Tutkimuksen avulla pyrittiin saamaan tietoa, jota Lahden ammattikorkeakoulu voisi hyödyntää kehittäessään tradenomien koulutusta.

Opinnäytetyön teoriaosuus jakaantui kahteen osaan. Ensimmäinen osa keskittyi työelämän muutoksiin ja siihen miten työelämän vaatimukset tulevat muuttumaan. Samalla tarkasteltiin lähemmin tradenomien työllisyystilannetta. Toisessa osassa perehdyttiin tradenomin tutkintoon ja tarkasteltiin sen sisältöä. Lisäksi tutustuttiin kolmeen suurimpaan tradenomeja kouluttavaan ammattikorkeakouluun ja niiden tradenomin tutkintojen eroavaisuuksiin.

Työelämä on muuttunut vauhdilla viimeisten vuosikymmenten aikana. Nykypäivänä ei riitä, että osaat tehdä yhtä asiaa hyvin, vaan erottuakseen joukosta pitää olla monialainen taituri. Teknologinen osaaminen ja kielitaidot ovat lähdes jokaisella työntekijällä tarpeen jokapäiväisessä työskentelyssä. Lisäksi hyvinvointi ja jaksaminen työelämässä nousevat entistäkin suurempaan rooliin tulevaisuudessa. Työuranat pitenevät ja olisi kannattavampaa, mikäli työntekijät pysyisivät samassa työpaikassa pidempään.

Tradenomin tutkinto on kehittynyt vuosien kuluessa, mutta sen kehittämistä on välttämätöntä tehdä jatkuvasti. Työelämän vaatimukset muuttuvat, joten myös opetettavat asiat täytyy kehittyä samaan tahtiin tai jopa pystyä ennakoimaan tulevaisuuden tarpeita.

Tutkimus toteutettiin kvantitatiivisena kyselynä. Kysely toteutettiin webropol -verkkoalustalla ja vastauksia saatiin yhteensä 75 kappaletta. Kysely jakaantui kolmeen pääteemaan, jotka olivat koulutus, työelämä ja koulutuksen kehittäminen. Kysely sisälsi pääasiallisesti monivalintakysymyksiä, mutta mukana oli myös avoimia kysymyksiä.

Tulosten perusteella Lahden ammattikorkeakoulu valmisti opiskelijoita kohtalaisen hyvin työelämään ja opetetut asiat vastasivat pääasiallisesti niitä taitoja, joita työelämässäkin tarvitaan. Opetukseen kaivattiin kuitenkin selkeästi lisää käytännönläheisyyttä ja yhteistyötä oikeiden yritysten kanssa. Myös harjoittelua toivottiin lisää ja että se olisi jaettu useampaan osaan.

Kaiken kaikkiaan opinnäytetyötä voidaan pitää onnistuneena prosessina ja toimeksiantaja eli Lahden ammattikorkeakoulu pystyy hyötymään saaduista tuloksista. Osa vastaajista jätti yhteystietonsa ja antoivat luvan olla yhteydessä mahdollisten jatkokysymysten muodossa. Tämä mahdollistaa esimerkiksi syvällisemmän kvalitatiivisen tutkimuksen tekemisen aiheen pohjalta.

LÄHTEET

Haastattelut

Vieltojärvi, M. 2015. Sähköpostikeskustelu 13.10.2015. Tradenomiliiton asiamies.

Kirjalliset lähteet

Blom, R. & Hautaniemi, A. 2009. Työelämä muuttuu, joustaaako hyvinvointi?. Helsinki: Gaudeamus.

Derrida, J. Pasanen, O. 2000. Tulevat humanistiset tieteet eli yliopisto ilman ehtoja : (mitä "humanististen tieteiden" ansiosta voisi tapahtua tulevaisuudessa). Tiede & edistys 4/2000

Heiskanen, T., Leinonen, M., Järvensivu, A. & Aho, S. 2008. Kohti uutta työelämää?. Tampere: Tampere university press.

Järvensivu, A. 2010. Tapaus työelämä, ja voiko sitä muuttaa?. Tampere: Tampere university press

Koistinen, P. 2014. Työ, työvoima & politiikka. Tampere: Vastapaino.

Parikkala, R. 1999. Suomalaisen työn historiaa. Hämeenlinna: SKS

Riikonen, E. 2013. Työ ja elivoima. Sastamala: Osuuskunta Toivo.

Seppänen, J. 2004. Hullu työtä tekee. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.

Tynjälä, P., Välimaa, J. & Murtonen, M. 2004. Korkeakoulutus, oppiminen ja työelämä. Juva: PS-kustannus.

Sähköiset lähteet

Akava. 2015. Työttömät koulutusaloittain. [viitattu 1.10.2015]. Saatavissa: http://www.akava.fi/tyoelama/akavalaiset_tyoelamassa/tyottomyystillastot/1._korkeasti_koulutettujen_tyottomuus?gpid_9929=16287#gallery_9929

Elinkeinoelämän keskusliitto, 2009. Työelämässä tarvitaan yhä useampia kieliä. [viitattu 15.10.2015]. Saatavissa: http://ek.fi/wp-content/uploads/Henko2009_Tyoelamassa_tarvitaan_yha_useampia_kieli_a.pdf

Elinkeinoelämän valtuuskunta, 2010. EVAn arvo- ja asennetutkimus 2010. [viitattu 13.10.2015]. Saatavissa: http://www.eva.fi/wp-content/uploads/2010/06/tyoelaman_kulttuurivallankumous.pdf

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu, 2015. Liiketalouden koulutusohjelma, Helsinki, nuoret. [viitattu 12.10.2015]. Saatavissa: <http://www.haaga-helia.fi/fi/opinto-opas/koulutusohjelmat/liiketalouden-koulutusohjelma-helsinki-nuoret>

Halenius, L. 2015. Sitran trendit: Teknologia integroituu arkeen. [viitattu 19.10.2015] Saatavissa: <http://www.sitra.fi/artikkelit/megatrendit/sitran-trendit-teknologia-integroituu-arkeen>

Hartikainen, E., 2015. Sitran trendit: Taidot haastavat tiedot. [viitattu 19.10.2015] Saatavissa: <http://www.sitra.fi/artikkelit/sitran-trendit-aidot-haastavat-tiedot>

Heinilä, T. 2014. Sitran trendit: Vakaa työ murenee. [viitattu 19.10.2015] Saatavissa: <http://www.sitra.fi/artikkelit/sitran-trendit-vakaa-tyo-murenee>

Hiltunen, L., 2009. Jyväskylän yliopisto. Validiteetti ja reliabiliteetti. [viitattu 4.11.2015]. Saatavissa: http://www.mit.jyu.fi/ope/kurssit/Graduryhma/PDFt/validius_ja_reliabiliteetti.pdf

Lahden ammattikorkeakoulun tiedotus- ja verkko-opetusympäristö, Liiketalouden ala. [viitattu 12.10.2015] Saatavissa: <http://reppu.lamk.fi/course/view.php?id=531>

Lahden ammattikorkeakoulu, 2007a. Johtamisen ja viestinnän opinto-opas 2007-2008. [viitattu 12.10.2015]. Saatavissa:

<http://www.lamk.fi/opiskelijalle/opinto-opas/Documents/ops0708-ltl-liiketaljohtjaviest.pdf>

Lahden ammattikorkeakoulu, 2007b. Taloushallinnon opinto-opas 2007-2008. [viitattu 12.10.2015]. Saatavissa:

<http://www.lamk.fi/opiskelijalle/opinto-opas/Documents/ops0708-ltl-taloushallinto.pdf>

Lahden ammattikorkeakoulu, 2007c. Markkinoinnin opinto-opas 2007-2008. [viitattu 12.10.2015]. Saatavissa:

<http://www.lamk.fi/opiskelijalle/opinto-opas/Documents/ops0708-ltl-markkinointi.pdf>

Lahden ammattikorkeakoulu, 2007d. Vaihtoehtoiset ammattiopinnot, opinto-opas 2007-2008. [viitattu 19.10.2015]. Saatavissa:

<http://www.lamk.fi/opiskelijalle/opinto-opas/Documents/ops0708-ltl-vaihtoehtammop.pdf>

Lahden ammattikorkeakoulu, 2015a. Etusivu [viitattu 25.9.2015].

Saatavissa: www.lamk.fi

Lahden ammattikorkeakoulu, 2015b. Liiketalouden alan esittely. [viitattu 25.9.2015]. Saatavissa:

<http://www.lamk.fi/liiketalous/esittely/Sivut/default.aspx>

Lahden ammattikorkeakoulu, 2015c. Tradenomin tutkinnon esittely.

[viitattu 30.9.2015]. Saatavissa: <http://www.lamk.fi/hakijalle/amk-tutkinnot/Sivut/tuote.aspx?pid=1450>

Lahden ammattikorkeakoulu, 2015h. Opinto-opas 2015-2016. [viitattu 5.11.2015]. Saatavissa: [http://opinto-](http://opinto-opas.lamk.fi/index.php/fi/68177/fi/68124)

[opas.lamk.fi/index.php/fi/68177/fi/68124](http://opinto-opas.lamk.fi/index.php/fi/68177/fi/68124)

Laurea-ammattikorkeakoulu, 2015a. Liiketalouden koulutus, opintosuunnitelman sisältö. [viitattu 12.10.2015]. Saatavissa:

https://soleops.laurea.fi/opsnet/disp/fi/ops_KoulOhjOps/tab/tab/sea?ryhma_id=11458271&kouluhj_id=10041270&stack=push

Laurea-ammattikorkeakoulu, 2015b. Liiketalouden koulutus. [viitattu 12.10.2015]. Saatavissa: https://www.laurea.fi/opiskelu-ja-hakeminen/amk-tutkinnot/liiketalous?gclid=Cj0KEQjwtO2wBRCu0d2dkvjVi5cBEiQAMEIVGbwAw9HB6XhL2czdlsRMXtvr7MxW16s-SWbgPJ_4164aAu448P8HAQ

Liikanen, M. 2014. Vapaa-aika - työn vastakohta, harrastuksia vai vapautta?. [viitattu 11.9.2015]. Saatavissa: http://www.stat.fi/tup/hyvinvointikatsaus/hyka_2004_2_vapaa-aika.html

Oikeusministeriö. 2014. Ammattikorkeakoululaki [viitattu 10.9.2015]. Saatavissa: http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Koulutus/ammattikorkeakoulutus/ammattikorkeakoulu_uudistus/Liitteet/amk-laki.pdf

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2015a. Ammattikorkeakoulut [viitattu 10.9.2015]. Saatavissa: <http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/ammattikorkeakoulutus/ammattikorkeakoulut/?lang=fi>

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2015b. Opiskelu ja tutkinnot ammattikorkeakouluissa [viitattu 10.9.2015]. Saatavissa: http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/ammattikorkeakoulutus/opiskelu_ja_tutkinnot/?lang=fi

Opetushallitus. Opetushallinnon tilastopalvelu Vipunen. Opiskelijat ja tutkinnot [viitattu 10.9.2015]. Saatavissa: <http://vipunen.fi/fi-fi/amk/Sivut/Opiskelijat-ja-tutkinnot.aspx>

Opintopolku 2015. Turun ammattikorkeakoulu tradenomin tutkinto. [viitattu 12.10.2015]. Saatavissa: <https://opintopolku.fi/app/#!/korkeakoulu/1.2.246.562.17.980039629610>

Opiskelupaikka 2014. Liiketalouden koulutusohjelma. [viitattu 14.9.2015]. Saatavissa: <http://www.opiskelupaikka.fi/Koulutus/Ammattikorkeakoulu/AMK-Yhteiskuntatieteiden-liiketalouden-ja-hallinnon-ala/Liiketalouden-koulutusohjelma>

Oxford Dictionary 2015. Definition of work. [viitattu 13.10.2015].

Saatavissa: <http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/work>

Sitra 2015. Suomi kestävän hyvinvoinnin edelläkävijäksi. [viitattu

19.10.2015] Saatavissa: <http://www.sitra.fi/tulevaisuus>

Taloushallintoalan tradenomit 2014. Jatkokoulutus. [viitattu 14.9.2015].

Saatavissa: <http://www.taloushallintoalantradenomit.fi/jatkokoulutus>

Tekes 2009. Työelämän muutostrendit. [viitattu 14.9.2015]. Saatavissa:

[http://www.hamk.fi/verkostot/ylempi-amk-](http://www.hamk.fi/verkostot/ylempi-amk-kehittamisverkosto/teemaryhmatoiminta/Documents/TuomoAlasoini.pdf)

[kehittamisverkosto/teemaryhmatoiminta/Documents/TuomoAlasoini.pdf](http://www.hamk.fi/verkostot/ylempi-amk-kehittamisverkosto/teemaryhmatoiminta/Documents/TuomoAlasoini.pdf)

Tradenomiliitto 2011. Työelämän näkemykset ja odotukset

tradenomikoulutuksesta. [viitattu 14.9.2015]. Saatavissa:

[https://www.kamk.fi/loader.aspx?id=8014196b-d14b-4779-9a26-](https://www.kamk.fi/loader.aspx?id=8014196b-d14b-4779-9a26-aa5c0c11d2f6)

[aa5c0c11d2f6](https://www.kamk.fi/loader.aspx?id=8014196b-d14b-4779-9a26-aa5c0c11d2f6)

Tradenomiliitto 2012. Ylempi tradenomitutkinto työelämässä. [viitattu

30.9.2015]. Saatavissa: <http://www.tral.fi/site/assets/files/1197/yamk.pdf>

Tradenomiliitto 2015a. Tradenomitutkinto [viitattu 10.9.2015]. Saatavissa:

<http://www.tral.fi/tietoa-tradenomeista/tradenomitutkinto/>

Tradenomiliitto 2015b. Jatkokoulutus. [viitattu 14.9.2015]. Saatavissa:

<http://www.tral.fi/tietoa-tradenomeista/jatkokoulutus/>

Tradenomiliitto 2015c. Tietoa tradenomeista. [viitattu 10.9.2015].

Saatavissa: <http://www.tral.fi/tietoa-tradenomeista/>

Tradenomiliitto 2015d. Työllisyystilanne. [viitattu 11.9.2015]. Saatavissa:

<http://www.tral.fi/tietoa-tradenomeista/tyollisyystilanne/>

Tradenomiliitto 2015e. Tradenomit työelämässä. [viitattu 14.9.2015].

Saatavissa: [http://www.tral.fi/tietoa-tradenomeista/tradenomit-](http://www.tral.fi/tietoa-tradenomeista/tradenomit-tyoelamassa/)

[tyoelamassa/](http://www.tral.fi/tietoa-tradenomeista/tradenomit-tyoelamassa/)

Turun ammattikorkeakoulu 2015. Liiketalouden koulutusohjelma. [viitattu 12.10.2015]. Saatavissa: <http://www.turkuamk.fi/fi/tutkinnot-ja-opiskelu/tutkinnot/liiketalous/>

Turun kauppakorkeakoulu 2015. Haku maisterivaiheen opintoihin. [viitattu 14.9.2015]. Saatavissa: <https://www.utu.fi/fi/yksikot/tse/yksikot/pori/opiskelu/hae/Sivut/Haku-maisterivaiheen-opintoihin.aspx>

Työ- ja elinkeinoministeriö 2012. Suomen työelämä vuonna 2030 Miten ja miksi se on toisennäköinen kuin tällä hetkellä. [viitattu 13.10.2015]. Saatavissa: https://www.tem.fi/files/33157/TEMrap_14_2012.pdf

Työ- ja elinkeinoministeriö 2014. Katsaus suomalaisen työn tulevaisuuteen. [viitattu 15.9.2015]. Saatavissa: https://www.tem.fi/files/40889/30_2014_TEM_katsaus_suomalaisen_tyon_tulevaisuuteen_25082014.pdf

Työ- ja elinkeinoministeriö 2015. Työllisyyskatsaus. [viitattu 11.9.2015]. Saatavissa: https://www.tem.fi/files/43479/TKAT_Kesa_2015.pdf

Vilpas, P. 2010. Kvantitatiivinen tutkimus. [viitattu 5.11.2015]. Saatavissa: <http://users.metropolia.fi/~pervil/kvantsu/Moniste.pdf>

LIITTEET

Liite 1. Kyselylomake.

Opinnäytetyö: LAMK tradenomit

1. Sukupuoli

- ☐ Nainen
- ☐ Mies

2. Ikä

- ☐ 25-30
- ☐ 31-35
- ☐ 36-40
- ☐ 41-45
- ☐ 46-

3. Valmistumisvuosi

- ☐ 2009
- ☐ 2010
- ☐ 2011

4. Suuntautumisvaihtoehto

- ☐ Markkinointi
- ☐ Johtaminen ja viestintä
- ☐ Taloushallinto

5. Ammattinimike

6. Asuinpaikka

- ☐ Pääkaupunkiseutu
- ☐ Muu Etelä-Suomen lääni
- ☐ Itä-Suomen lääni
- ☐ Länsi-Suomen lääni
- ☐ Lapin lääni
- ☐ Oulun lääni
- ☐ Ahvenanmaan lääni
- ☐ Ulkomaat

7. Aikaisemmat tutkinnot

- ☐ Lukio
- ☐ Ammattikoulu

Jokin muu, mikä?

☐

8. Miksi valitsit Lahden ammattikorkeakoulun ja tradenomin tutkinnon?

KOULUTUS

1 Täysin eri mieltä 2 Jotseenkin eri mieltä 3 Ei samaa eikä eri mieltä 4 Jotseenkin samaa mieltä 5 Täysin samaa mieltä

9. Koulu valmisti hyvin työelämään

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

10. Koen, että koulutuksesta oli apua työllistymisessäni

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

11. Koulussa opetettiin oleellisia asioita työelämän kannalta

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

12. Opinnoissani oli yhteistyötä muiden koulutusalojen kanssa

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

13. Tradenomin koulutuksesta on ollut minulle hyötyä

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

14. Olen hankkinut muun alan koulutusta tai vaihtanut alaa

☐ Kyllä

☐ Ei

15. Suositteaisin tradenomin tutkintoa muillekin

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

16. Koen, että tradenomin tutkintoa arvostetaan työelämässä

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

17. Koulun työharjoittelu auttoi työllistymisessä

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

18. Oletko hankkinut jatkokoulutusta?

☐ Yliopisto

☐ Ylempi ammattikorkeakoulu

Jokin muu, mikä?

☐ _____

☐ En ole hankkinut jatkokoulutusta

TYÖELÄMÄ

1 Täysin eri mieltä 2 Jokseenkin eri mieltä 3 Ei samaa eikä eri mieltä 4 Jokseenkin samaa mieltä 5 Täysin samaa mieltä

19. Valmistumisen jälkeen työllistyin

☐ Minulla oli valmiiksi työpaikka

☐ 0-3kk

☐ 3-6kk

☐ 6-12kk

☐ 12-24kk

☐ 24kk->

20. Sain tradenomin tutkintoani vastaavia töitä heti valmistumisen jälkeen

☐ Kyllä ☐ Ei

21. Nykyinen työni vastaa tradenomin tutkintoani

☐ Kyllä ☐ Ei

22. Nykyinen työni vastaa suuntautumisvaihtoehtoani

☐ Kyllä ☐ Ei

23. Koen tulevaisuuden työnäkymät turvallisiksi

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

24. Oman alan töitä on ollut helppo saada

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

25. Olen tyytyväinen nykyiseen työhöni

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

26. Nykyinen työni vaatii korkeakoulututkinnon

☐ Kyllä ☐ Ei

27. Missä asemassa työskentelet nykyisin?

☐ Suorittava taso

☐ Asiantuntija

- ☐ Esimies
- ☐ Yrittäjä
- ☐ Työtön

KOULUTUKSEN KEHITTÄMINEN

28. Minkä osaamisen koit jääneen puutteelliseksi koulutuksen jäljiltä?

29. Minkä osa-alueen koet vahvistuneen eniten koulutuksen avulla?

30. Mitä toivot näin jälkikäteen, että koulussa olisi opetettu?

31. Mitkä opetusmenetelmät olivat mielestäsi parhaita? Mitä jäit kaipaamaan lisää?

32. Mihin tradenomin koulutuksessa tulisi panostaa tulevaisuudessa?

33. Missä koulutus onnistui parhaiten? Entä huonoiten?

34. Mikäli sinuun voi olla yhteydessä 10-15 minuutin puhelinhaastattelun muodossa, avoimiin kysymyksiin liittyen, niin jätäthän alle seuraavat yhteystiedot: Nimi, puhelinnumero, paras aika tavoitella

KIITOKSET VASTAUKSISTASI!

Liite 2. Saatekirje 1.

Hei!

Tarvitsemme apuasi. Olemme tekemässä opinnäytetyötä Lahden ammattikorkeakoulusta vuosina 2009-2011 valmistuneista tradenomeista.

Opinnäytetyön aiheena on kerätä tietoa siitä, mitä kyseisenä aikana valmistuneet tradenomit tällä hetkellä tekevät ja miten koulu valmisti heitä työelämään.

Kysely teetetään webropol verkkokyselynä ja se sisältää enimmäkseen monivalintakysymyksiä. Vastaamiseen kuluu noin 10 minuuttia.

Vastaukset käsitellään nimettöminä ja luottamuksellisena. Kysely on avoinna kaksi viikkoa.

Toivottavasti sinulta löytyy hetki aikaa ja mielenkiintoa auttaa tulevia tradenomitovereita vastaamalla kyselyyn!

<https://www.webpolsurveys.com/S/9F44AE08699E9CD3.par>

Etukäteen kiittäen,

Markus Heinonen & Samuli Kulju

samuli.kulju@student.lamk.fi

050 4321041

Liite 3. Saatekirje 2.

Hei!

Sait noin viikko sitten sähköpostitse viestin, jossa pyysimme vastaamaan pikaiseen kyselyyn liittyen tradenomin tutkintoosi! Kaipaamme vielä muutamia vastauksia ja mikäli et vielä ole kerennyt vastata, arvostaisimme jos ehtisit käydä naputtamassa 10 minuutin kyselyn läpi.

Tässä vielä linkki kyselylomakkeeseen:

<https://www.webpolsurveys.com/S/9F44AE08699E9CD3.par>

Ystävällisin terveisin,

Markus Heinonen & Samuli Kulju

samuli.kulju@student.lamk.fi

050 4321041